

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je
5 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za
Ameriko in druge tuje države 8 K).
— Posamezne številke za prodajno
po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“,
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 14.

V Ljubljani, dne 4. aprila 1912.

Leto XXV.

Moč in pravica.

Velikanoč je prišla. Hrib in log se odeneta v zelenje, pretkano s pisanimi cvetkami; v srcih pa vstaja spomin na najtolažilnejšo skrivnost našega odrešenja, na Gospodovo vstajenje. Vse, ki jih tare trud in jih teže bremena življenja, kliče ta veseli praznik, naj se okrope v pristrčnem zaupanju, da vkljub vsemu trpljenju in preganjanju nazadnje vendarle zmaga pravica.

Tudi za politiko je treba tega zaupanja. Gorje tistim, kateri so že izgubili smisel za pravico, gorje tistim, kateri zaupajo samo v svojo moč! Velikokrat se zdi zlasti v politiki, da je moč nad pravico. Poteptana, pozabljena, zaničevana leži pravica na tleh. Surova, brezobzirna moč gospoduje, zadnje dni prvega velikega tedna je bilo ravno tako. Farizejska stranka je s svojim besnim sovraštvom do Zveličarja znamenala; kruto umorjen je ležal v grobu. Toda samo nekaj ur! Zarja velikonočnega dne je že pozdravljala odprti, prazni grob, ki je iz njega vstal večno nesmrten naš Odrešenik. Krivica se je podrla in solnce pravice je zasijalo.

Spomin na to čudovito zmago je hladilo za vsa potrta srca, je najboljšo zdravilo za otožno obupljivost, ki ubija pogum in jemlje vsako veselje do življenja in dela. Predrzo in oholo se oglašajo mogočniki s svojo trdo bahavo besedo: »Jaz imam moč«. Srečnejši je pa tisti, kateri mu more v mirni samozavesti postaviti nasproti drugo, lepšo besedo: »Jaz imam prav«.

Med močjo in pravico se bije vojska, odkar svet stoji. Kjer hodi surova moč, ki ne pozna nobene druge postave, kakor svojo brezobzirnost, tam tečejo solze, tam se preliva nedolžna kri, tam se čujejo vzdih in tožbe trpečih

žrtev. Kraljestvo moči je temno, mrko. Miru ni v njem, ker ni notranje zadovoljnosti, ne pristrčnega veselja. Pravica je pa topla kot pomladni solnčni žarek, svitla kot poletno poldne, ljubka kot hladilna sapica in kjer koli zavlada, tam hodi v njenem spremstvu mir in red, veselje in zadovoljnost, uspešno delo in napredek. Zaupanje vanjo nas drži pokoncu v največjih težavah, v najhujših nevarnostih. Kdor je izgubil to zaupanje, je izvržen, izgubljen. Če ima moč v roki, je surov trinog, dokler jo ima. Če je pa teptan, divja v njem topi obup, ali pa se mu kuha sovražna želja po maščevanju, ki je pripravljena za vse.

Ne pozabimo pa, da je trajno in trdno zaupanje v pravico mogoče le tam, kjer živi vera in zaupanje v vstalega Zveličarja. Brez te vere ostane samo ena vera, namreč vera v moč. In ta vera je kriva, nevarna, smrtonosna. Varujmo se te vere!

Naša politična stranka sloni na veri v vstalega Odrešenika in s tem tudi na zaupanju, da mora končno povsod prodreti pravica. Liberalizem je vera v moč; mi verujemo v pravico in to vero hočemo ohraniti svojemu ljudstvu. Liberalci poizkušajo na vse načine izpodbiti to vero, omajati veselo zaupanje vanjo. Boj proti njim je boj za to vero. Potreben je, ker naši sovražniki niso izbirčni v svojih sredstvih in nikoli ne odnehajo. Postavimo jih, kamor spadajo. Velikanoč je tu! Obnovimo ravno sedaj trden sklep, da ne bomo mirovali tudi mi, dokler bo imel liberalizem še kaj vpliva v naši domovini. Vera v Odrešenika in ž njo spojena vera v gotovo zmago pravice nam bo dala moči v boju in nas bo vodila do zmago.

Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR.

Rusinska obstrukcija.

Kanalsko vprašanje je zopet vzbudilo staro znanko avstrijskega parlamenta: obstrukcijo. Dobiček od velokanske naprave kanalov v severnih deželah bodo imeli, kakor že večkrat poudarjano, le Poljaki in Čehi. Zato so druge narodnosti po pravici nejevoljne, da ne dobé kompenzacij. To je ujezilo tudi stare nasprotnike Poljakov, Rusine. Rusini in Poljaki se že od nekdaj ne morejo. Poljaki imajo namreč v Galiciji v rokah skoro vso politično moč, ki jo izrabljajo v škodo svojih sodeželanov Rusinov. To je povod neprestanih preprirov med obema narodom. Od sedanje gradbe kanalov Rusini, četudi bivajo v isti deželi kakor Poljaki, ne bodo imeli nobenih koristi, zato so se uprli z obstrukcijo. Neposreden povod pa so dali napadi poljskih poslancev na shodu v Lvovu, kjer so zastopniki vseh poljskih strank grmeli proti Rusinom.

Začelo se je pri poročilu pristojbinskega odseka glede pristojbin tobaka, smodk in cigaret. Oglasil se je k besedi poslanec Staruh, ki je v silno dolgem govoru bičal razmere v Galiciji. Ko se je seja končala, so se začele stranke pogajati z Rusini. Minister Stürgkh je obljubil Rusinom pravno fakulteto in s tem so se zadovoljili in odnehali z obstrukcijo.

Rudarske plače.

Kot odmev velikega gibanja med premogokopi na Angleškem in Nemškem začelo se je tudi v Avstriji vpra-

šanje rudarskih plač nanovo obravnavati. Socialno-politični odsek je pospešil delo, ki se je začelo že leta 1908. Ze takrat se je namreč sklicala enketa, ki naj bi obravnavala vprašanje rudarskih plač. Kot prva točka je bilo določeno vprašanje, ali naj se izplačuje plača na teden ali štirinajst dni. Podjetniki zahtevajo na štirinajst dni. Če večkrat izplačujejo, imajo namreč veliko več dela, glavno pa je to, ker se jim pri velikanskih vsotah že precej pozna, če imajo denar le kak teden dalje v prometu. Delavci nasprotno hočejo na teden, daš jim to pravzaprav nič ne koristi. Če dobé denar vsako soboto, ga vsako nedeljo lahko zapravijo, zlasti se jim pa vse razbije, da nimajo večjih vsot pri rokah, kadar je treba napraviti novo obleko ali kaj podobnega.

Odsek se je odločil za nekako srednjo pot. Podjetnik mora plačevati paznikom vsaj vsak mesec, delavcem pa na štirinajst dni. Kjer pa bi bilo v navadi izplačevanje v krajših obdobjih, mora še nadalje ostati. Določilo se je dalje, da se ne sme plačevati v gostilni in da se mora plača dati v gotovem denarju. Poleg tega so določili, da svečavo in orodje podjetnik brezplačno dá.

Za stvar se je zavzel posebno naš posl. Benkovič, ki je poudarjal, da zahteve rudarjev nikakor niso pretirane. Na jugu zahtevajo kopači 4 K 20 vin., na Češkem imajo že davno 4 K 90 vin. Drugi rudarji imajo pri nas povprečno 2 K 92 vin., na Češkem pa 3 K 52 vin. Rudarji zahtevajo 20odstotno zvišanje.

Kanali.

V četrtek, 28. marca, je začela zbornica končno vendar s prvim branjem kanalske predloge, ki že pol leta beli glave avstrijskim politikom. Govoril je prvi trgovinski minister, ki je v obširnem govoru kazal na to, kako koristi donasajo kanali Francoski in Nemčiji in da je treba tudi v Avstriji to narodno-gospodarsko panogo bolj gojiti kakor doslej. Ker za enkrat ni dovolj sredstev na razpolago, se bo delo vršilo polagoma. Najprej regulirajo srednjo Labo in Vltavo, izvršijo se kanalizacije v Šleziji, Moravski in Nižji Avstriji in zgradil se bo kanal od šlezijske meje do Krakova; važno delo bo tudi kanal od Visle do Dniestra. Kar se tiče denarja razpolaga vlada sedaj v ta namen s 310 milijoni. Minister opozarja dalje, da bodo ta vodna sredstva tudi zelo pomagala, da se dvignejo bogati premogovni zakladi v Galiciji, ki bi mogli Avstrijo napraviti neodvisno od dobave premoga iz Nemčije. Za trgovinskim ministrom je govoril minister za javna dela, ki je obljubljal, da vlada ne bo prezrla alpskih dežel in da hoče tudi v njih izvršiti potrebne vodne zgradbe in pa zvišati melioracijski fond.

Za ministroma se je izlila povodenj govorov. Vsaka stranka hoče namreč v tako važni stvari povedati svoje mnenje. Izmed Slovencev je govoril dr. Krek, ki je s svojim izbranim govorom vzbujal veliko pozornost.

Tako-le je izvajal: Zakaj je vlada predložila to predlogo? Prvič poljski narod želi kanale in poslanci so se nanje zaprisegli, drugič pa je vlada prepričana, da je koristno za Avstrijo, da obstoji enoten poljski klub, ki pomaga vladi iz vsakega blata. Zato dobi poljski narod kanale. Prepričan sem, pravi Krek, da se mora ozirati na voljo strank, nikakor pa ni sam prepričan, da mora v interesu države obstajati enoten poljski klub. Narodni moment ni sposoben, da trajno družji. Zato ne more parlament naprej, ker ga narodnostno vprašanje tlači ko mōra. V poljskem klubu odločujejo poslanci ene kronovine, ene narodnosti usodo parlamenta, in to je nesreča.

Kaj naj storé naši poslanci? Kanali so prišli na površje, da se obogaté velike stranke in tisti, ki jim ponižno služijo. Norčeval se je nato Krek iz teh mogočnih strank, ki usmiljeno dovolijo drugim dolžnosti, ko so same pobrale pravice. Naš klub bo glasoval brez ozira na želje gospodujočih strank.

Nato pa resno vpraša poljski klub, ki se ponaša kakor da edini skrbi za srečo in blagor države: Ali ni morda socialno zavarovanje važnejše kakor kanali? Ali ni sanacija državnih in deželnih financ potrebnejša, nego vodne ceste? Ali je res sedaj za zgradbo kanalov pravi čas, ko imamo tako žalostne finance, ko je država tako obremenjena? Ali niso dalje tudi na jugu države dežele, ki so zanemarjene, brez potrebnih cest, brez vode?

Da ne odidejo južne dežele čisto prazne pri tej kanalski kupčiji, našli so se poslanci planinskih dežel, da se pogovoré, kaj bi bilo storiti, da se vsaj nekaj doseže v kompenzacijo. Pantz, štajerski nemški poslanec, je izvajal, da dobé severne dežele 600 milijonov do leta 1925. (do takrat mislijo izvršiti kanale), vse druge pa 100 milijonov. Poleg tega bodo severne dežele deležne tudi zvišanega melioracijskega zaklada. Predlaga konečno, naj se zahteva od vlade, da zagotovi južnim deželam potrebne zaklade za zgradbe in vzdrževanje melioracijskih del. Na predlog dr. Šusteršiča se izvoli nato izmed poslancev izvršilni odbor, v čegar načelstvu so baron Fuchs, dr. Šusteršič in Dobernig. Ta odbor bo vodil pogajanja z vlado. Za podlago melioracij bo načrt, ki ga vsaka dežela predloži.

S prvim branjem kanalske predloge je zaenkrat izčrpan sedanji program državne zbornice, ki odide na počitnice.

VOJNA.

Javno mnenje na Italijanskem je vednobolj vznemirjeno, ker nima njihova armada nikakih uspehov. In res ne pride z bojišča nikako poročilo, celo baharije so precej opustili. Turki so zadnjič poročali, da so izvojevali nad Lahí pri Bengaziju precejšnjo zmago, kjer naj bi padlo čez 3000 Italijanov, pa ta novica doslej še ni potrjena kot resnična. Italijani vednobolj želé, da bi njihovo brodovje napadlo Turke doma

pred Carigradom in Solunom. Pa, daš kroži laško brodovje vedno okrog teh mest, napasti si jih še ne upa.

Novo orožje.

Jako nevarno orožje, ki ga Turki v svoji zaostalosti ne poznajo, je moderna aviatika. Lahí namreč lahko iz svojih aeroplanov, ki precej varno leté po zraku, mečejo bombe na Turke in jim provzročé velikansko škodo. En tak prizor opisuje neki angleški časnikar, ki je v turškem taboru: »Priplula sta nad nas dva vodljiva zrakoplova, ki sta metala bombe. Prišla sta nad naše glave in zategel žvižg je naznanil, da leti projektil nad nas. Petdeset metrov od nas je padel na tla in s hudim pokom eksplodiral. Imel sem srečo. Te nevarnosti sem se tako malo ustrašil, da sem eksplozijo celo fotografiral. Med tem pa so padale druge bombe in žvižgale okrog naših ušes. Ena je ubila nekega otroka, druge škode k sreči ni bilo.«

STAVKE.

Angleški parlament je sprejel z veliko večino zakon o minimalnih plačah, ki naj jih določi odbor, sestavljen iz delavcev in delodajalcev. Delavci so se izrekli proti temu, vendar pa se še ne vé, ali stavka neha ali ne. V nekaterih krajih so se začeli radi stavke veliki nemiri, v drugih zopet pozivljajo delavski voditelji na delo. V nekaterih rudnikih so 29. marca že začeli z delom. Od 1. marca so izplačala strokovna društva 1,042.000 funtov šterlingov, v blagajni pa imajo štrajkovci še 951.000 funtov šterlingov (22,824.000 kron).

Kranjski deželni zbor.

Seja dne 14. februarja 1912

Važnejše zadeve v tej seji so bile:

Preosnova poduka na Grmu.

Poslanec Barbo predlaga v imenu odseka: Poročilo deželnega odbora se vzame na znanje. — Deželne ustanove na Grmu se izpremené v prosta mesta in se njih število zviša od 30 na 50.

Sprejeto.

Lovski zakon.

Poročevalec upravnega odseka poslanec Hladnik poroča o zgodovini tega zakonskega načrta, ki ga je deželni zbor svojčas sklenil, a ga je vlada vračala in vračala, ker se nje načelom večina ni hotela prilagoditi. Deželni odbor se je končno, da omogoči sankcijo tega prevažnega zakona vladi prilagodil v toliko, da je sprejel sledeče izpremembe:

V § 8. se določa lovska upravna doba na pet let (v prejšnjem načrtu na tri leta).

V § 21. kjer je bilo preje določeno, da opravlja zakupovanje občinskih lovov občina, se zdaj določa, da opravlja zakupovanje politično okrajno oblastvo.

V § 46. sta se dva odstavka izpustila.

§ 62. se je izpremenil tako, da je za nameravani poboj psov in mačk odgovoren v gotovih okoliščinah lovski upravičenec, ne pa povabljeni lovci, kakor je bilo preje določeno.

§ 83. odstavek 3. se glasi sedaj tako-le: »Če tožitelju prisojena vsota ni večja kot je toženec pri poskusu poravnave bil pripravljen tožitelju izplačati, je tožitelju naložiti, da povrne primeren del uradnih stroškov.«

Poročevalec naglašja, da se deželni odbor in upravni odsek glede drugih izprememb, ki jih želi vlada, ni udal in da ostanejo bistvena načela zakona, tako glede pokončevanja zajca, glede občinskega zakupa, uredbe odškodninske postopanja in sploh glede pravice, ki jih morajo glede lovskih reči imeti občine nedotaknjena. Pač pa je odsek pogojno sprejel nek izpreminjalni predlog grofa Margherija. Odsek predlaga:

1. Načrt lovskega zakona, kakor ga je predložil deželni odbor, se sprejme izvemšl § 44., v katerem se v smislu predloga poslanca grofa Margherija določi prepovedani lovski čas za divje koze od 15. januarja do 31. julija in za zajce od 15. februarja do 1. avgusta, toda s pristikom »v občinah, v katerih so le ti vsled občinskega sklepa uvrščeni med lovne živali.«

2. Deželnemu odboru se naroča, da pri skrbni predloženi zakonskem načrtu Najvišje potrjuje.

Deželni predsednik baron Schwarz izraža zadovoljstvo vlade nad vneto, s katero hoče deželni zastoplovski zakon končno preurediti in pa nad tem, da sta deželni odbor in upravni odsek nekatere od vlade izrečene želje upoštevala, ostanejo pa še določbe, s katerimi se vlada ne more strinjati. Domneva, da je odsek hotel deželnemu zboru pridržati oblast, da zakon primerno revidira, da se bo upoštevalo stališče vlade. Ako se pa to ne zgodi, si vlada sankcije slejkoprej pridržuje.

Grof Margheri je mnenja, da hoče večina ustvariti nekako umetno nasprotje med veleposestvom in kmetovalstvom, toda po njegovem naziranju se dajo interesi obojih pri dobri volji v sklad spraviti. Sicer pa se mu zdi, da zakon ni niti tako za kmetovalstvo ugoden, kakor se slika. S tem, da se zajca uvršča med škodljive živali, se ustvarjajo nevdružne razmere. Odrača se proti temu, da se občinskemu odboru brezpogojno prepušča lovška uprava. Če bi se zakon nekoliko izpremenil, bi se res lahko ustvaril moderen zakon.

Dr. Lampe naglašja, da spada lov med deželno kulturo, zato stoji S. L. S. na stališču, da ima v lovski zakonodaji odločevati edinole dežela. Temeljni princip zakona je, da imej ljudstvo, ki na občinskem svetu živi, zakonito pravico o lovu odločevati. Občinski odbori so po novem volivnem redu tako sestavljeni, da v njih res odločuje ljudstvo in vsi stanovi, občinski odbori zdaj tudi izbornu poslušajo, zato se zlorabe ne bodo vršile. Seveda, semtertja se bo še kaj zlorabljalo, a to so nedostatki, ki so v primeri s koristijo, ki jo zakon sicer donša, malenkostni. Nekateri nasveti veleposestva so taki, da zanje lahko glasujemo, v glavnih načelih pa se ne homo udali, zlaste ne, kar se tiče pravice občin.

Gallé in grof Margheri stavita različne izpreminjalne predloge.

Poročevalec naglašja, da je glavna tendenca zakona ta, oprostiti se jerobstva pod lovskim zakupnikom, nekaterim izpreminjalnim predlogom veleposestva se akomodira, druge pa zavrača.

V specialni debati se nekateri izpreminjalni predlogi veleposestva sprejmo neizpremenjeni, drugi deloma, ostali se odklonijo. — Sprejmo se predlogi odseka in zakon v celoti.

Okrožnozdravniško mesto v št. Petru.

Jaklič kot poročevalec upravnega odseka poroča o samostalnem predlogu poslanca Ravnikarja, dr. Žitnika in tovarišev glede ustanovitve mesta okrožnega zdravnika za Pivko in košansko dolino s sedežem v št. Petru in predlaga:

Deželnemu odboru se naroča ukreniti vse potrebno, da se mesto okrožnega zdravnika v št. Petru ustanovi.

Ravnikar prosi za besedo in izvaja nekako sledeče: Danes je v razpravil moj samostalni predlog, ki sem ga stavil že v lanskem zasedanju deželnega zbora. Št. Peter, kjer naj bi bival stalno zdravnik, je središče občin Košana, Knežak, Slavina, št. Peter in Zagorje; dalje je ondi križišče železničnih prog, vodečih v Ljubljano, Trst, Gorico in v Reko; torej zveza za obiskovanje bolnikov ob železniških progah za zdravnika pripravna. Prebivalstvo po vaseh ravnokar imenovanin občin je zdaj navezано na zdravniško pomoč v

boleznih v Postojni, Ilirski Bistrici ali pa celo v Senožeah, kamor pa imajo ljudje, po več ur hoda. Govornik navaja en slučaj. Omenja, da bo zdravniške pomoči v navedenih občinah deležno 15.260 ljudi. Pripominja, da bi se v št. Petru lahko ustanovila tudi lekarna. Prosi, naj deželni odbor predlog sprejme, da bo ustrezno splošni želji prebivalstva navedenih občin.

Lavrenčič predlaga resolucijo, naj se ustanovi okrožnozdravniško mesto tudi za maravško dolino.

Predlog odseka in resolucija Lavrenčičeva se sprejmeta.

Varstvo ptic in dovoljenje lova na cipe.

Zakon za varstvo ptic se izpremeni tako, da se dovoli loviti cipe, prepovedano pa je poleg drugih lovit vodomca in kanjo.

Upravni odsek predlaga:

1. Visoki deželni zbor skleni pritrditi zakonskemu načrtu o varstvu ptic po priloženi vladni predlogi iz leta 1908.
2. Deželnemu odboru se naroča, da pri skrbni temu načrtu Najvišje sankcijo.

Ravnikar predlaga, naj se sprejme med ptice, ki uživajo varstvo, tudi kanja (Mäusebussard), ki je koristna žival.

Margheri izraža isto željo. Sprejme se predlog odseka in resolucija Ravnikarja (z glasovi S. L. S. in veleposestva, ker poslanci narodno-napredne stranke sploh niso navzoči).

Most čez Kolpo pri Gribljah.

Jaklič poroča o samostalnem predlogu poslanca Matjašiča in tovarišev glede zgradbe mostu čez Kolpo pri Gribljah in predlaga v imenu upravnega odseka sledeče:

Deželnemu odboru se naroča, naj nemudoma poižve za mnenje hrvatske vlade glede zgradbe mostu v Gribljah, posebno z ozirom na primeren prispevek k zgradbi in naj po vsebini odgovora, ki ga sprejme, ukrene, kar je nadalje potrebno.

Matjašič priporoča predlog in ga utemeljuje. Most čez Kolpo pri Gribljah je z gospodarskega stališča jako potreben, ker bi po njem šel tudi promet iz Hrvaške k nam, kajti nova belokranjska železnica se bo tako zgradila, da bodo Hrvatje hodili čez ta most, ako se zgradi, k nam na gradaški kolodvor in ne na kolodvor, ki bo na hrvaški strani, ker se jim bo s tem pot od treh ur skrajšala na poldrugo.

Predlog se sprejme.

Cesta Polšnik - Litija.

Povše poroča v imenu upravnega odseka občine Polšnik, ki prosi, da se vendar že tudi za ta del okrajne ceste, ki veže celo pogorje Kumsko v Litijo, tako popravi, oziroma preloži in uredi, da bo omogočeno kmetovalcem svoje poljske pridelke izvažati na itak oddaljeno železniško postajo.

V imenu upravnega odseka stavi sledeči predlog:

Prošnja se izročja deželnemu odboru v rešitev z naročilom, da po deželnem tehniku preiskuje in prouči ne le razmere te ceste, ampak sploh ondotnega pogorja, da se ondotne sedaj v silno slabem stanju nabijajoče ceeste zboljšajo, ter da uporabi vse svoj vpilj tudi na litijski okrajni cestni odbor, da za to pokrajino bolje skrbi in brez odloga popravi osobito okrajno cesto Litija—Polšnik—Brezovo—Mirna.

Sprejeto.

Gospodarska šola.

Dr. Krek poroča o poročilu finančnega odseka, ki se tiče predloga dr. Kreka in tovarišev, da se ustanovi v Ljubljani Gospodarska šola za kmečke mladeniče.

Namen te gospodarske šole (o koje ustroju smo že poročali) je, da podaja kmečkim mladeničem ono splošno kmetijsko izobrazbo, ki jim je potrebna za obisk specialnih šol. Vzbuja naj zanimanje za nadaljnjo izobrazbo, goji razumevanje gospodarskega in javnopravnega življenja ter vzgaja mladeniče za avestne člane avtonomnih zastopov. »Gospodarska šola« naj bi trajala od 1. novembra do 31. marca vsakega šolskega leta. Pogoj za vsprejem v šolo je neomadeževano življenje, dovršena ljudska šola in dopolnjeno 16. leto starosti.

Za sprejem v »Gospodarsko šolo« plača vsak slušatelj 5 K vstopnine, toda nikake šolnine. Učni načrt obsega slovenski jezik in spisje (prva dva meseca po šest ur na teden), računstvo in knjigovodstvo (šest ur na teden), domoznanstvo (dve uri na teden), ustavo in upravo (prva dva meseca po osem ur, zadnje tri mesece po dve uri na teden), kmetijstvo (14 ur na teden), trgovsko in obrtno pravo (zadnje tri mesece po štiri ure na tede.), civilno in kazensko pravo (zadnje tri mesece po štiri ure na teden).

Poročevalec predlog utemeljuje in naglašja, kako je kmečkemu ljudstvu v današnjih razmerah poleg specifičnega strokovnega znanja treba tudi splošne izobrazbe, poznavanja narave v najširšem pomenu besede, socialne vede, politične izobrazbe, komercialnega znanja itd. Naša zbornica, to se pravi, njena večina, ima zmisel za to, pa tudi naše ljudstvo je že tako napredovalo, da važnost takega poduka čuti in se zaveda njegove potrebe. Kako zabraniti zapušcanje rodne grude, kako produktivnost kmečkega stanu povzdigniti, kako ga okrepiti, to je vse s tem problemom v zvezi. Prosi zbornico, da sprejme predlog odseka, ki se glasi:

1. Deželnemu odboru se naroča, naj jeni letošnjega leta ustanovi »Gospodarsko šolo« po priloženem načrtu.

2. Deželnemu odboru se dovoli v ta namen kredita 3000 K.

Predlog finančnega odseka se sprejme.

Odškodnina za zgradbo kanalov.

Dr. Žitnik poroča v imenu finančnega odseka o svojem samostalnem predlogu glede odškodnine za zgradbo kanalov in priporoča sledeči predlog odseka:

1. C. kr. osrednja vlada se nujno naprosi, da za zgradbe kanalov v Galiciji, Sleziiji, Češki, Moravski in Nižji Avstriji dovoli deželni kranjski primerno odškodnino.

2. Deželnemu odboru se naroča, da sestavi vodnogospodarski program za daljšo vrsto let in zahteva od c. kr. vlade stalne državne podpore. V ta program se sprejmejo tudi električne centrale na vodne sile.

Sprejeto.

Interpelacija bivšega poslanca Ribnikarja glede plemenskih prašičev.

Deželni glavar izroči deželnemu odborniku grofu Barbotu interpelacijo bivšega poslanca Ribnikarja, v kateri slednji izvaja, da je dežela kupila več plemenskih prašičev na Nemškem, pri čemer je živinski nadzornik Legvart samo za potnino zaračunal 1600 kron, tako da je en prašič stal deželo nad 400 kron, nedavno pa je interpelant iz nekega strokovnega lista na Dunaju izvedel, da dežela te drage prašiče prodaja iz dežele. Vpraša, kaj misli gospod deželni glavar zoper to ukreniti?

Grof Barbo izvaja med splošno veselostjo, da sta on in nadzornik Legvart z ozirom na veliko narodno-gospodarsko važnost te zadeve svojčas sama odpotovala v Nemčijo in tam nakupila plemenske prašiče. Potni stroški za gospoda nadzornika pa niso znašali 1600 K, ampak le 362 K 61 h. Ko so pa plemenski prašiči nekega večera, ko je bila dežela blagajna že zaprta, dospeli po povzetju v Ljubljano, je gospod nadzornik Legvart, da bi te dragocene živali ne čakale na kolodvoru, povzete transportne in carinske stroške v znesku 1600 K sam založil, nakar se mu je dotični znesek od deželne blagajne po različnih formalitetah nekako po šestih tednih povrnil. (Velika veselost.) Kar pa se tiče prodaje prašičev iz dežele, nad katero se gospod interpelant pritožuje, je c. kr. kmetijska družba res inserirala tozadevno anonso v nek dunajski strokovni list, a pri tem se ni šlo za one v Nemčiji kupljene dva do tri leta stare plemenske prašiče, ampak že za njihove potomce, dva do tri mesece stare pujske. (Burna veselost.) Zelo razveseljivo dejstvo je, da je naša dežela že v stanu plemensko prašičje potomstvo eksportirati, kakor je hvalevredno, da je c. kr. kmetijska družba s to anonso svetu razodela, kako zelo se je že plemenska prašičjevoja pri nas povzdignila. Vsled tega sodim, da gospod deželni glavar zoper to ne bo ničesar ukrenil. (Velika veselost.)

Seja se zaključil.

L I S T E K

Skrivnostni dogodki v „Čarovniškem gorovju“.

(Iz nemškega.)

(Dalje.)

Še danes se mi zdi, da vidim grozo in strah, ki sta pri teh zdravnikovih besedah obšla mojega očeta. Toda nekoliko praznoveren, kakor sploh vsi Buri onega časa, ni ničesar odgovoril, ker je domneval, da ima tu svojo roko brezdvomno kako nenavadno, bajno bitje. Tako smo nemo korakali za nosilnico, napravljeno iz vej, na kateri sta dva moška nosila mojega mrtvega prijatelja proti domu njegovih staršev. Nemo smo se tudi poslovili od potrte družine, in ko smo dospeli do naše farme — bilo je že temno — me je oče takoj kratkih besedi poslal v posteljo. Pri tem sem pa zapazil, da mu zdravnikove besede nikakor niso hotele iz glave.

Tako je preteklo nekaj tednov. Spomin na skrivnostno smrt mojega prijatelja, ki je dosedaj kakor mora ležal nad nami, je začel sedaj počasi izginjati. Moji tovariši, sinovi sosednjih kolonistov, so začeli ravnokar opisani dogodek smatrati za zanimiv pustolovski doživljaj, in mislim, do so me nekateri izmed njih celo zavidali, zaradi trenutkov, na katere sem mislil le s strahom in nepremagljivo grozo. Seveda niso ničesar slutili o uganki, na katero je bil namignil oni dan zdravnik.

Kakor je bil zaukazal oče, sem sicer molčal o tej zadevi, ki mi pa kljub temu ni hotela iz spomina. Vedno in neprestano sem premišljeval vse različne možnosti, s katerimi sem v svoji otroški domišljiji skušal razložiti strašni slučaj, ki se je bil odigral, ko sem spal, v samotni stranski dolini Čarovniškega gorovja. Pač sem čul že večkrat o prikaznih, s katerimi so v afriških pustinjah ali gorah razdraženi čuti slepili lovce in potnike; toda pošast, ki sem jo videl jaz, ni mogla biti nikakor izrodek razgrete domišljije. Kajti videl sem jo prenatanko in proti temu je zlasti govorila zdravnikova opomba. Včasih sem že mislil, da se mi je prikazal pravi pravcati peklenček, o katerem sem pogosto čul pripovedovati priproste kmete iz okolice reči, da so se mi ježili lasje. Zopet drugič me je mučila misel, ki sem jo imel pri pogledu na grdi nestvor in trpel sem takorekoč notranje bolečine in muke, kadar sem si v duhu naslikal borbo med mojim nesrečnim prijateljem in divjo pošastjo.

Kdo ve, če bi ne bile posledice nesrečnega dne in neprestano, mučno tuhtanje povzročili končno nevarne telesne in morda celo duševne bolezni, ako bi se ne bilo nenadoma zgodilo nekaj, ki

nam je hipoma razvozlalo zamotano uganko. Nikdar, dokler bom živ, ne bom pozabil strašne noči, v kateri nam je dogodek, v primeri s katerim je bila smrt mojega tovariša skoraj malenkostna, vse pojasnil.

Kakor sem vam že rekel, se je bilo razburjenje med naselniškimi družinami že poleglo in zavladovalo je zopet navadno življenje. Poleg tega je pozornost ljudi obračala nase neka skrb posebne vrste, ki je bila prav prikladna, da so ljudje pozabili na pretekle dogodke. Antilope, ki so se navadno v tem letnem času pojavljale na naših prostranih poljanah in ki so bile zaradi svojega mesa za bivalstvo velike važnosti, so prišle to leto v nenavadno malem številu, tropi nojev pa, ki so navadno istočasno z antilopami prihajali v ravnino in katerih perje je za marsikakega naših sosedov pomenilo precejšnji del dohodkov, se sploh pokazati niso hoteli. To je vzbujalo še tem večjo pozornost, ko se je bila omenjena divjačina v pokrajinah, ki so ležale nekaj dni hoda dalje proti vzhodu, pojavila v navadnih množinah, kakor do sedaj, in so v Kapsko mesto potujoči trgovci poročali, da so v ondotne kraje po dolgem času prvič zopet pridrla krdela slonov in žiraf, ki so prišli od severa. Ni bilo težko uganiti, da je dolgotrajna suša v notranjščini dežele živali primorala, da so se izselile na južne pašnike. Toda zakaj so se pojavile povsod drugod in so se izogibale le naše pokrajine, ki se je vendar ponašala z bujnejšo rastjo in sočnejšo krmo kakor vzhodni kraji, to je bila zagonetka.

To dejstvo je kaj neprijetno vplivalo na kmete v okolici Vorcestra. Zato se je večje število okrog stanujočih Burov odločilo, da priredi skupen lovski pohod v vzhodne, še malo obljudene planjave; trajal naj bi več tednov, zato so nekateri nameravali odriniti kar s celo družino. Tudi mojega očeta se je polastila želja, da bi se jim pridružil, in tako je prišlo, da smo po končanem napornem dnevnem delu še dolgo v noč sedeli skupaj in pri svitu lojevih sveč krpali, popravljali, pripravljali razne potrebščine za potovanje. Moja starejša brata sta poleg tega smela tudi še pomagati pri vlivanju krogel in pri napolnjevanju nabojev, za kar smo ju mi mlajši seveda zavidali.

Nekega večera smo ostali pri delu dalje, kakor je bila navada. Dan, ko so imeli lovci odriniti, je bil že blizu, a oskrbeti je bilo treba še mnogo stvari. Bilo je že proti polnoči, ko smo konečno vse izvršili, kar je bilo treba. Ravnokar smo hoteli oditi k počitku, kar začujemo glasen klic starejšega brata, ki je bil stopil za trenotek na prosto, da še enkrat pogleda po konjih. Komaj smo, sledeč klicu, dospeli na prostor, ki je bil med stanovanjem in ograjami za živino, kar zagledamo oddaljen svit ognja in sicer prav v isti smeri, kjer se je razprostirala farma gospoda Vajka.

»Na konje, fantje!« je skoraj istočasno zadonelo povelje mojega očeta. Nekaj minut in že smo oddirjali čez pustinja, ki je bila zavita v tiho nočno temino. Toda čim bolj smo se približevali pozorišču, kjer je divjal ogenj, toliko bolj so glasni klici in udarjanje konjskih kopit prekinjali nočno tiho. Kajti tudi več naših sosedov je opazilo ognjeni plamen in so hiteli na pomoč, med njimi tudi moj znanec, stari holandski zdravnik. Komaj smo dosegli stanovališče Vajkove družine, so odrastli poskakali s konj in se kolikor mogoče previdno bližali hiši, ki je bila že vsa v plamenu in je tvorila velikansko žarečo grmado podirajočih se in deloma že sesutih tramov. Nam mlajšim je bila izročena skrb za konje, nekaj moških je pa hitelo k ograjam, da izženo na prosto živino, ki se je nahajala notri, ker se je bilo bati, da daleč naokrog letajoče iskre ne zažgo trnje in grmičevje, ki je tvorilo ograjo. Toda že po kratkem času so se zopet vrnili k družbi, ki je bila zaposlena pri hišni nazaj.

»Hvala Bogu,« sem čul reči nekega Bura, »rešili so se, kajti živino so izgnali iz ograj, ni je notri. Menim, da so se z živino vred utaborili kje zunaj na polju.«

»Potemtakem smo mi danes tukaj odveč, kajti hiša je uničena,« je odvrnil moj oče. »Natančneje bomo izvedeli vso stvar jutri od družine same. Zato odidimo domov, ker potrebni smo počitka; prihodnje dni nas čaka še mnogo trudov in naporov. — Fantje, kaj počenjate? Ali ne morete paziti na konje, kakor se spodobi?« S temi zadnjimi besedami se je obrnil proti nam, ki smo se zaman trudili, da bi obdržali skupaj našemu varstvu izročene živali. Kar naenkrat se jih je polastil nek čuden nemir, začeli so vohati okrog po zraku in se plašno odmikali od trnjevega vrtnega plotu, kamor smo jih bili zagnali, da bi bili dovolj oddaljeni od ognja.

»Preklicana žival!« zavpije zdajci eden naših sosedov, ko se mu konj, katerega je ravno hotel zasesti, izurga iz rok, skoči preko ograje, obstane pod enim onih mračnih dreves in začne plašno rezgetati.

»To je vendar že preveč neumno!« ponovi njegov gospodar in naredivši si skozi trnjevo ograjo prehod, skoči za konjem. V desnici vihteč korobač iz debelega usnja hiti preko trate, da kaznuje neubogljivo žival. Toda še predno je došel na lice mesta, se mu izvije iz prsi krik groze in strahu, krik, kakoršnega nisem čul nikdar niti prej niti pozneje. »Semkaj, ljudje božji, semkaj!« Ta klic je kakor bi mignil vrigel slehernega s konja in vse je drvelo v ograjo.

Že marsikaj hudega in groznega sem videl v svojem življenju, gospod, kajti to je delež vsakogar, kdor dalje časa živi v tej deželi. Toda še nikoli nisem videl starih, korenjaških mož, ljudi, ki so zrlili že neštevilnim sovražnikom v oči in se ne tresejo pred vsa-

kim šumom grmička, stati tako, kakor so vsi stali ono noč. Večkrat sem že prej čul govoriti, da more komu vsled samega strahu zastati in otrpni kri po žilah, toda kot otrok si nisem pri tem mislil nič kaj posebnega. Ko sem se pa tisto noč bližal gruči mož, ki so blede kakor smrtna senca in kakor ukopani in obsevani od begajočih svetlobnih žarkov goreče hiše stali sredi vrta, ki so kakor okameneli nepremično zrl na ono točko pod košatim drevesom, tu se mi je naenkrat razjasnil pomen mnogih besed. In ko smo se s tovariši pririnjili bližje, ko sem tudi jaz zagledal, kar je bilo onim vsem pognalo kri s obraza, tedaj je bilo tudi meni pri srcu, kakor da bi bila žila v meni za trenutek prenehala tolči in kakor bi bilo za nekaj časa življenje izginilo iz mene. Na tleh pred molčečo družbo je ležal Bur Vajk, njegova žena in njegove hčere, od katerih je bila najmlajša stara šele osem let, vsi blede in tihi, v eni vrsti ležeč. Vendar ni bilo to, kar je v navzočih budilo grozo in strah, temveč prigušeni glas zdravnikov, ki je klečal na tleh in truplo za truplom na kratko preiskal.

»Prav kakor takrat pri onem nesrečnem mladeniču. Vsem manjkajo srca. O, te peklenske pošasti! Zakaj vendar nisem zadnjič poslušal svojega suma, kakor pa da sem smatral kaj takega za nemogoče!«

»Ali res mislite, gospod doktor,« je prekinil moj oče mučno tišino, ki je sledila zdravnikovim besedam, »da ima sam hudič tu svojo roko vmes?«

»Ne, on je pri tem nedolžen,« se je glasil mrki zdravnikov odgovor, »pač pa bitja, ki niso nič boljša od njega, bitja, v primeri s katerimi tигра lahko imenujemo ponižno, krotko živalico.«

In potem, kakor bi čutil, da mora govoriti, da razvozlja čudovito uganko, da razjasni skrivnostno smrt na zemlji ležečih žrtev, je vstal in začel pripovedovati:

(Konec prihodnjšč.)

Velikonočno premišljevanje.

»Cerkev hoče, da so nedelje in prazniki dnevi veselja.«

Dr. Paul Wilhelm von Keppler:
Mehr Freude.

Na poljani in senožeti je zapela pomlad velikonočno himno. Solnce je razlilo svoje žarke v vsej krasoti na novo zelene trate. Dih velike nedelje je zavel preko dobrih in dihi sreče je šel preko človeških src. Tisoči so zopet dvignili svoj pogled na kvišku in kakor odmeva jeka hribolazca, ko se razgrne v solnčnem jutru vesela pesem preko gorskih skal, tako je odmeval v njih srcih jasno angelski »Exultet.«

Tedaj je stopil iz kavarnе orjak, upalih lic, ki srečuje življenje dan za dnem na veliki cesti, ki ne pozna zvezd

nad seboj. Uzrl je betežnega starca, bral mu je na licih veselo pesem, srepa ga je pogledal in nehote se je vprašal: »Čemu je vesel?« Postal je mož, ki zna prenašati ledene sape vede, sredi ulice. Šli so mimo njega delavci žuljavih rok, srečale so se oči, pesem veselja jim je žarela v pogledih, in vprašal se je modrijan: »Čemu so veseli?« Mlada gospa je odložila v svetlem salonu nov roman »moderne«, sklonila se je čez okno v pomladni solnčni dan, obstal je njen pogled na obličju mladenke, ki ga je ozarjalo solnce sreče, in začudeno je strmela gospa: »Odkod njen usmev, njena radost?« . . . Slednje srce je čutilo v sebi odmev velikonočne pesmi, a mnogi niso vedeli, odkod prihajajo akordi veselja.

In tedaj je utihnila Jeremijeva beseda srebrolasega župnika na fari sv. Martina. Minul je čas, ko je zopet spremljal svoje verne na Kalvarijo, ko je zrl v kraljestvo src, ko so tekle solze kesanja . . . Odpel je pri slovesni maši veselo alelujo, zvonovi so zabrneli preko doline: Surrexit Dominus vere, alleluia, in odslovil je množico, nad katero je zakraljevala sreča in mir. Odložil je zlate paramente in pokleknil pred tabernakelj. Njegova duša se je vglobila v besede, ki jih je govoril On, Veselje samo: Ne imenujem vas služabnike, imenujem vas svoje prijatelje. Njegov spomin se je zatopil v preteklost in predenj je stopil dan, ki ga je imenoval jutro svojega življenja.

* * *

Prav kakor danes, na veliko nedeljo, je vstalo jasno jutro in solnce čistejše od današnjega se je razlilo nad mestom. Še slovesnejše kot danes so odmevali zvonovi stolne cerkve, svečanost in tihota večja od velikega tedna je polnila sveti hram. Duh božji je plaval nad množico vernih, misli vseh so se strnile, odplavale so v nadzemeljske dalje in ena sama prošnja je prihajala pred tron Vsevednega.

Razlil se je duh blagoslovljenega olja po svetišču. Molitev je prodirala oblake. Nebesa so se ozrla na njega, mladega levita. Kanile so blagoslovljene kaplje na njegove roke. Bog sam je bil priča prizoru. V njegovem imenu je govorila Cerkev, a On, nevidni Umetnik je zarisal neizbrisne poteze v dušo svojega maziljenca . . .

Nageljni na oltarju so začudeno dvignili svoje cvete, nemo so se razgovarjali solnčni žarki, zastajalo je življenje v žilah. Novoposvečenemu duhovniku je klonila glava, misli so se dvignile, solza, ki jo svet ne pozna, se je udrla po mladem licu, in beseda, ki je hotela privreti iz globine srca: »O, Domine, ego servus tuus . . .« je obtičala v grlu. In tekle so, tekle solze veselja, srce pa je govorilo zahvalo svojemu Gospodu . . .

* * *

Cerkev pri fari sv. Martina se je spraznila. Zvonovi so umolknil. Preko duše izkušenega duhovnika je šel najdražji spomin njegovega življenja.

Bil je to spomin trenutka, ko so se izpolnile njegove sanje, ki jih je zasnanjal v dnevi blažene mladosti, ko mu je pripovedovala mati sredi rož in cvetja povest lepo kot nebesa o služabniku Gospodovem, ko se je izpolnila želja, ki se je zategnila že tedaj tja v neznano bodočnost kot se je zategnilo solnce preko senožeti in vrhov gora v neznanu dalje. Bil je to spomin na dan, ko se je uresničila misel, ki ga je vodila kot zvezda vodnica skozi viharje skušnjav in nevarnosti v senco oltarja, da je vdihnil v njegovo dušo Umetnik vseh umetnikov še idealnejšo sliko vzor-duhovnika, kot si jo je zamislil sam ob majevih večerih, ko je legala noč na vas, ko je dvignil misli vaščanov večerni zvon, ko je zagorela lučka sredi vasi pri znamenju Matere božje, ko je vrela iz njegove angelske duše preprosta, pa pristrčna prošnja. Bil je to spomin dne, ki se je dvigal sredi poletja, ko je odmevala domača dolina v veselju, ko mu je valovilo rumeno žitno polje v pozdrav, ko je prvokrat zaklical sredi sreče in veselja: Introibo ad altare Dei.

To je bil dan, ko je jel služiti njej, kateri so posvetili Rafaeli svoje talente, za katero so preliče najplemenitejše duše svojo kri, pri kateri so našli tisoči mir in veselje. To je bil dan, ko je jel hoditi pota angelov, ko je zasijala njemu in z njim vred mnogim večna pomlad. Saj od takrat se užigajo njegove misli dan za dnem ob Ljubezni sami, saj od takrat dviga neprestano sredi čistih in nedolžnih kelih Zveličarja tako deviških rok, kot dviga snežnobela lilija svojo čašo na poljani proti nebu, ko se preliva njegova molitev kot izliv prošenj in želja milijonov src v ocean večnosti. Saj briše od onega dne solze žalostnim, dviga obupane v solnčne višave, miri viharje strasti, ki rujejo v kraljestvu človeških src.

Bil je to lep spomin, ki je šel preko duhovnikove duše. Zlati solnčni prameni so prodirali tihoto v cerkvi in poljubljali tabernakelj. Zopet je klonila glava župniku, zopet je kipela proti nebu nova molitev, nova zahvala . . . Vedel je namreč, zakaj odmeva v srcih tisočev velikonočna pesem, zakaj se razgrinja pred njimi solnčna bodočnost brez žalosti in bridkosti, polna nad in veselja.

Smešnice.

Drug drugemu. Župnik: »Lovrin, sleherni dan slišim, da pijančvate; to je grda pregreha!« — Lovrin: »Oprostite, gospod župnik, vsako jesen pripeljejo cel tajsel vina in ga spravijo v vašo klet. Da bi ga pa kdaj vun vozili, pa še nihče ni zapazil!«

Prijateljska tolažba. Nekdo sedi žalosten na klopi in zdihuje. Prijatelj ga vpraša, kaj mu je in čemu zdihuje. »Sam nad seboj,« odgovori ta. — Prijatelj: »Ne bodi neumen! Kdo si bo sam seboj glavo ubijal!«

Razlaga. Katehet: »Bog je rekel Adamu: V potu svojega obraza boš kruh jedel. Kako to razumeš, Lipe?« — Lipe: »Da mora Adam toliko časa jesti, da se bo potil!«

RAZGLED PO DOMOVINI

Vesele velikonočne praznike

želita vsem naročnikom,
dopisnikom in prijateljem
našega lista

uredništvo in upravnništvo.

+ **Zlobno obrekovanje.** Poroča se nam, da trosi nekdo lažljivo vest, da bode Ljudska posojilnica pri tvrdki F. Souvan sin en milijon kron izgubila in da je vsled tega sama pred konkurzom. Ker ni Ljudska posojilnica s tvrdko F. Souvan sin sploh v nikaki zvezi in nima pri njej izposojenega niti vinarja, je popolnoma izključeno, da bi mogla pri njej kaj izgubiti. Omenjena govorica izvira torej od brezvestnih ljudi, katerim je lep razvoj Ljudske posojilnice trn v peti in bi ji radi s takimi lažmi škodovali. Prosimo vsakega, ki bi prišel na sled osebam, ki take laži širijo, naj naznani dotična imena »Ljudski posojilnici«, da bo mogla proti njim sodnijsko postopati.

Socialni tečaj S. K. S. Z. se vrši, kot smo že zadnjič omenili, prve dni po Veliki noči v »Ljudskem Domu«. Predavanja se prično v torek, dne 9. aprila ob pol 10. uri dopoldne. Obširni dnevni red smo objavili v zadnji številki. Člani naših organizacij naj se udeležijo tega velepuščnega tečaja v najboljšem številu!

»**Dekle z biseri**« se ponovi. V nedeljo, dne 31. marca krasno uspela in zelo številno obiskana nova igra, ki jo je priredil za »Ljudski o d e r« frančiškan, č. o. Gvidon Rant, se ponovi velikonočni ponedeljek. Pričetek predstave točno ob 4. uri popoldne. Upanje je, da bo ta krasna nabožna igra, posneta po resničnih dogodbah iz časa prvih krisljanov, vnovič napolnila prostore »Ljudskega doma«. Vstopnice se dobivajo kot navadno, predprodaji v »Katoliški Bukvarni«. Ker se predstava prične ob zgodnji popoldanski uri, se bodo udeležili te igre lahko mnogi naši igralci z dežele.

Novice z Bleda. Blejski grad je prodan. Kupila ga je neka delniška družba. — Od novembra 1911 do konca februarja 1912 sta bila na Bledu le dva mrliča. Dne 9. januarja je umrl kopaljski sluga Anton Kapus, dne 29. februarja pa kovač Mat. Kapus, čegar kovačija se sedaj daje v najem. Dne 1. marca je umrl Jan. Hudovernik, kmet v Zagoricih, star 76 let. Pokojni je bil brat vpokojenega nadučitelja Mat. Hudovernika. Dne 27. marca nam je poko-

sila smrt znanega tesarja Bl. Marolta v Zagoricih.

Pogrešala sta se od 26. marca osemletni Rudolf Kepic in šestletni Franc Lap, oba sinova Ivane Lap iz Most 49 pri Mengšu. Okolu 8. ure istega dne so ju še videli v Mengšu. Našli so ju dne 29. marca v Št. Vidu pri Lukovici.

Prve žrtve belokranjske železnice. Dne 22. marca so se peljali trije Bošnjaki čez Gorjance proti Metliki na delo. Na Gorjancih so se konji splašili in prevrnili voz; vsi trije so poškodovani in so jih prepeljali v bolnico usmljenih bratov v Kandijo; dva sta močno pobita, zadnjemu so pa zlomljena rebra in noga. To se je zgodilo dan popreje ko je bila zasajena prva lopata.

Ogenj na Igu. Dne 31. marca zvečer je začelo goreti pri kajžarju Franu Cankarju in posestniku Jožefu Jukiču na Igu. Domači so ta čas že vsi spali. Ogenj je opazil posestnik Franc Platnar z Iga, ki je domače zbudil in jih tako rešil gotove smrti. Obema je pogorelo vse do tal, tako hiši kakor tudi gospodarska poslopja. Poginilo je tudi devet prašičev. Vsled prevelikega strahu je onemela dvajsetletna Antonija Cankar.

Sam je zažgal. Jože Brodnik iz Straže pri Sv. Valentinu na Dolenjskem ima svoje posestvo zelo zadolženo. Zato je dal zavarovati vinsko klet za 1600 K, klet je pa bila komaj 1000 K vredna. Dne 21. marca je klet pogorela. Orožništvu je prišel sam javit, da mu je klet pogorela. Ker pa se je zelo plašno obnašal in je stvar vedno drugače pripovedoval, so ga radi zažiga odpeljali v zapore v Krškem.

Podivjanost. 18letna služkinja Jožefa Ban iz Sela št. 18 pri Ljubljani je nabirala ob cesti regrat. Naenkrat je pridivjal k nji mesar Kodranec, udaril jo z neko desko po glavi, iztrgal ji iz rok nož, s katerim je rezala regrat, ter jo z njim osuval po glavi in životu. Morala je težko ranjena iskati pomoči v deželni bolnišnici.

»**Bogoljubove**« naročnike in poverjenike prosi upravnništvo, da mu dopošljejo po možnosti 1. do 3. številko letošnjega letnika, ako je nujno ne rabijo, ker bi rado ustreglo ž njimi novim naročnikom.

Stekel pes se je priklatil te dni v okolico Sp. Dravograda iz marnberškega okraja. Ogrizel je štiri osebe. Dve so spravili v Pasterjev zavod na Dunaju. Razen tega je ogrizel še več psov. Ljudje so v razburjenju postreljali skoro vse pse. Se drugi dan po dogodku je ležalo več ustreljenih psov po trgu.

Dva konja sta poginila posestniku Janezu Žižek v Št. Jakobu v Slov. goricah. Vredna sta bila 1200 kron.

Očeta davil. Med posestnikom Mihaelom Muc in njegovim sinom Francetom v Konjicah je prišlo te dni do nekega prepira. Sin je zgrabil očeta za vrat in ga tako dolgo davil, da se je oče zgrudil. Sosedje so rešili očeta iz rok surovega sina.

Nagla smrt. V četrtek dne 28. marca opoldne je prinesla priletnemu delavcu Francetu Jazbec v Slivnera na Krasu gospodinja kosilo k delu na njivo. Zvečer ga ni bilo k večerji. Našli so ga na njivi mirno sedečega pod zidom mrtvega. Bil je v 74. letu. N. v. m. p.!

Požar. V Hrušovju blizu Kozjega na Štajerskem je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Voduseka z vsem spravljanim živežem. Vodusek ima 2000 K škode, zavarovan pa je samo za 600 K. Požar je povzročil fant, ki je prenočeval na podu. — V nedeljo, dne 24. marca zvečer je pogorela hiša posestnika Leithoferja v gornjegrajski okolici. Prišle so požarne brambe iz raznih bližnjih krajev in tudi iz Kamnika. Hiša je popolnoma pogorela. Škoda je pokrita z zavarovalnico. Sumi se, da je zažgal lastnik sam.

Oče umoril dva otroka in ženo. V Modrejcah pri Sveti Luciji ob Soči je v noči od srede na četrtek dne 28. marca Franc Kragelj s sekiro umoril dva otroka in ženo, ki je bila noseča, in se zjutraj sam javil sodniji. Nesrečnež je bil vedno nekoliko slaboumen.

Uboj ali nesreča? V Trbovlje je prišel neki monter montirat vodovod za železniške stroje. Nastanil se je na Kranjskem preko Save v gostilni gosp. Grebenca. Zvečer dne 25. marca je bil v družbi še prav vesel, ponoči pa so ga našli mrtvega zunaj hiše. Ne ve se, ali je nesrečnež padel in se pri tem ubil, ali če se je morda zgodil kak zločin.

Otrok povožen in ubit. 24. t. m. je blizu pokopališča v Trstu 9 letni Viktor Antonini padel z nekega voza, ki so ga konji v diru vlekli, in prišel pod zadnje kolo, ki mu je glavo popolnoma zmečkalo.

Pogorelo je dne 20. marca dopoldne na Gruči pri Rudi na Koroškem posestvo kmeta Vincenca Čekon p. d. Gašperl do tal. Kako je ogenj nastal, ni znano. Začelo je goreti na mostu pri skednju. Živino so rešili, vse drugo, večinoma leseno, je zgorelo. Posestnik je bil sicer zavarovan, pa le nizko, in ima veliko škodo.

Požar v cerkev. Ponoči od 24. do 25. t. m. so zlikovci hoteli vlomiti v Podkrnosu na Kor. v cerkev. Cepin so vzeli v bližnjem mlinu in ž njim odprli železne duri v zvoniku, ali drugih, lesenih duri niso mogli od-

preti. Obojne duri so precej poškodovani. Tudi na pokopališču so poizkušali svojo moč. Izdrli so močen železen drog in ga pustili na sredi pokopališča. Vdrli so tudi v mrtvašnico in duri poškodovali na lesu in železju.

Za cerkvene organiste. Še pred Veliko nočjo izide v založbi Katoliške Bukvarne v Ljubljani nova, jako praktična cerkveno-glasbena zbirka: **100 preludijev za orgle**, zložil Stanko Premrl, stolni regens chori v Kjubljani. — Preludiji so večinoma kratki in jedrnat, in ravno takih naši organisti najbolj potrebujejo. Nekaj jih je pa tudi daljših in slovesnejših. Skladbe so solidne, zanimive in živahne. Zbirka je razvrščena po tonovih načinih, in sicer slede skladbe v tem-le redu: C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, E-dur, F-dur, B-dur, Es-dur, As-dur, in Des-dur. — Obširna zbirka Premrlovih preludijev stane samo K 3'80, po pošti 20 h več.

Izpremema posestva. Travnov mltn na Glincah pri Ljubljani, ki je bil zadnji čas Jelačinova last, je kupila tvrčka Golob in Comp. za 110.000 K. Imenovana tvrčka ga namerava predeletati v tvornico.

— **Strela je udarila v zvonik** na sv. Gori nad Litijo dne 29. marca zvečer ter napravila nekaj škode.

Nečloveški stariši. Zakonska Aleksander in Marija Viher iz Slovenjega Gradca sta ravnala nečloveško s svojo 16letno hčerjo. Orožniki so stvar zasledovali in našli deklo v hlevu na nekih deskah, suho do kosti, vso onesnaženo in polno uši ter tako oslabeledo, da se ni mogla več dvigniti.

Konje in voz ukradel. Izvošček Jože Jazbinšek iz Gaberja pri Celju je minuli ponedeljek peljal več izletnikov v Vojnik. Predno se je iz Vojnika odpeljal, se je šel še pokrepčat v Seidlnovo gostilno, voz in konje pa je pustil pred gostilno. Komaj je bil notri, je skočil neki fant na voz in se v diru odpeljal. Jazbinšek je obvestil orožnike o tatvini. Sele v Dramljah se je posrečilo orožnikom ujeti tata v osebi Andreja Bikoška iz Škofje vasi, ko je ravno hotel v neki tamošnji gostilni konje in voz prodati.

Savinja odnesla sedem splavov. Splavarji iz Savinjske doline so neki večer minulega tedna privezali splave v bližini Celja k bregu. Ponoči pa je voda v Savinji vsled močnega dežja tako narasla, da je splave odtrgala od brega ter jih odnesla. V Tremarjih pri Celju so nalovili iz Savinje precej lesa. Lastnik splavov, neki Petrič iz Rečice pri Mozirju, trpi okrog 3000 K škode.

Ponesrečena rudarja. V rudniku v Radniški vasi pri Konjicah je ponesrečil rudar Janez Vengušt. Prišel je med dva hunta, ki sta ga stisnila in mu zmečkala nogo. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico v Konjice. — Rudar Angermann v Trbovljah je padel tako nesrečno v rudniku več metrov globoko, da je obležal na mestu mrtvev v globočini.

Cestni rop. Posestnika Ant. Kotnika iz Slov. Gradca je v noči 27. marca

na cesti napadel njegov sopivec delavec Fran Knap ter mu ugrabil zlato uro z verižico in ves denar. Roparja so kmalu ujeli in mu pobrali ugrabljeno blago.

V Ameriki so se ponesrečili v zadnjem času naslednji Slovenci: Franca Oražna je 6. marca zasul sneženi plaz v Crested Butte, Colo. — V topilnici v Leadville, Colo. se je 5. marca ponesrečil Anton Pezdirc iz semiške okolice. Težak kos železa mu je strl desno nogo. — Plast v premogovniku v Frontreteru, Wyo., je dne 28. februarja zasula Antona Zavbe iz Češnjice pri Krašnji. Umrl je par minut pozneje, ko so ga spravili na svetlo. — Oba umrla zapuščata ženo in po troje nepreskrbljenih otrok.

Škropljenje trt po toči. Po toči poškodovane vinograde je treba takoj drugi dan po toči škropiti z modro galico. Zakasnelo škropljenje ne koristi. Umni vinogradnik se mora v svojo lastno korist že zdaj preskrbeti s potrebno množino modre galice, da jo ima v slučaju potrebe takoj pri rokah. Dež. odbor kranjski dovoljuje v okviru od deželnega zbora v ta namen dovoljenih sredstev revnejšim vinogradnikom, katerim toča napravi znatno škodo, naknadno primerne podpore. Posestniki po toči poškodovanih vinogradov, ki takoj po toči škrope svoje vinograde, naj jeseni prosijo deželni odbor primerne podpore v svrhu pokritja stroškov za porabljen modro galico. Glede škropljenja trtja z modro galico v obče se svetuje, da se trte prvič škrope že v drugi polovici maja, ko so poganki komaj eno ped dolgi. — Od dež. odbora kranjskega v Ljubljani, dne 28. marca 1912.

Vsi abstinentje kamniškega okraja se vabijo k sestanku, ki se bo vršil na Homcu velikonočni ponedeljek ob 3. uri popoldne. Abstinentje na svidenje na Homcu!

Iz Bistrice pri Tržiču se nam poroča, da je pri volitvi novega občinskega zastopa kovorske občine, dne 29. marca t. l. zmagala v vseh razredih bistriška stranka, ki pripada S. L. S.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Podobi naših narodnih voditeljev kranjskega deželnega glavarja dr. Iv. Šusteršiča in ustanovitelja naše gospodarske in izobraževalne organizacije dr. Janeza Ev. Kreka, je založila »Slov. Straža«. Sliki, ki sta v kras vsaki pisarni, vsakemu društvu in vsaki domači hiši, sta že došli in se prodajati. Cena elegantno v svetlotisku na trdnem kartonu izvršeni sliki je 2 K, obe sliki skupno 3 K. Naročila naj se pošiljajo na »Slovensko Stražo« v Ljubljani.

Gorenjske novice

g Iz Rateč na Gorenjskem. V nedeljo, dne 17. sušca 1912 se je vršil za 14. upravno leto občni zbor tako nam koristnega in lepo napredujočega Kmetijskega društva. Kako lepo se razcvita, nam kažejo sledeče številke. Koncem računskega leta je imelo društvo 120 članov in denarnega prometa 140 tisoč 418 kron. Vsa čast odboru za ta lep uspeh, še posebna hvala pa gre načelniku Janezu Kavalarkakor tudi tajniku Jož. Mertelj za vso požrtvovalnost napram društvu, gospej Fr. Petraš, katera zelo vestno, natančno in proti vsakemu tako vpljudno opravlja službo prodajalke. Zaloga društva je z vsem mešanim blagom tako preskrbljena, da se lahko kosa z vsako drugo trgovino; pa tudi cene blagu so primerno, nizke. Zatorej kličem vsem: Le tako naprej in vsako leto nam prinese večjih uspehov! Držimo se zmiraj gesla: V slogi je moč!

g Živnorejska zveza za politični kamniški okraj naznanja, da letos v pašo na Križko planino ne bo sprejemala konj, ampak samo govedi. Vsi, ki nameravate oddati svojo živino na planino v pašo, se morate zglasiti najkasneje do 31. maja t. l. na naslov Živnorejska zveza, Homec, p. Radomlje ali pa pri svojih domačih živnorejskih zadrugah. Od vsake priglašene govedi je plačati takoj ob zglasitvi polovico pašnine, ostalo pašnino pa tisti dan, ko se v pašo prižene. Za letos znaša pašnina do dve leti starosti 8 K od goveda, nad dve leti starosti pa po 11 K od goveda. Starost se konstatira s tistim dnem, ko se goved v pašo prižene. Živina se sprejema v pašo le od članov živnorejskih zadrug, učlanjenih v naši zvezi. Mladi biki bodo imeli na planini poseben prostor za pašo ter bodo ločeni od ostale živine. Vsem, ki redijo mlade bike, svetujemo, da jih oddajo na planino, ker tu bodo dobili večje plemenske zmožnosti. Biki se sprejemajo le čiste pingavske pasme. Opozarjamo, da se sprejme v pašo le 125 glav živine in kdor se prekasno zglaši, ne bo mogel priti v poštev.

g Primskovo. Gospodarski odsek na Primskovem zares skrbi za svoje občane. Most je zaprt že eno leto in kakor kaže bode še naprej. Zakaj se most ne popravi in bi spor z občino ravno ta-

ko lahko nadaljevali. Denar se mora tako in tako vzeti na posodo, ker deželni odbor, cestni odbor in občina ne plača popred, da so računi predloženi. Teda j toliko več obresti, kolikor časa bi trajal ta spor. Da je to tako, je pa, ker ga oni, ki so v gospodarskem odseku, nič ne rabijo in tako drugim, ki sedaj niso v gospodarskem odseku, škoda in zamuda delajo.

g Iz št. Jakoba ob Savi. Pri občinski volitvi dne 29. marca so bili soglasno izvoljeni kandidatje S. L. S. Nasprotniki se volitve niso udeležili, kar je lepo od njih. K s'rajni zmagi so nam zelo pripomogli naši prijatelji in somišljeniki s pooblastili, za kar bodi izrečena vsem najlepša zahvala, zlasti še Dragomljanom.

g Iz št. Vida nad Ljubljano. — Občinskih volitev po zaslugi naših liberalcev še nismo imeli in tudi še ne vemo, kdaj jih bomo imeli, ker okr. glavarstvo še ni pretehtalo vseh liberalnih reklamacij. Liberalci pa medtem pošiljajo na deželno vlado in okrajno glavarstvo lažnjive pritožbe zoper našega župana in farbajo ljudi z vsemi mogočimi farbarijami, izmed katerih ni seveda nobena nova, marveč taka, kakor so vse liberalne farbarije po celi kranjski deželi ob času občinskih volitev. Imenitni so pa tisti možje, ki so podpisani na raznih pritožbah na okr. glavarstvo in deželno vlado. Imena bomo seveda navedli po volitvah, da bo naše ljudstvo spoznalo svoje »prijatelje«. — Sokolski dom se bo zidal v št. Vidu, tako se govori, in sicer na nekdanjem Kremžarjevem svetu. Nas to zelo veseli, prvič zato, da se bomo vsaj enkrat čisto jasno ločili na dve strani, drugič pa zato, da bodo liberalci imeli vsaj eno skrb, namreč to: sokolski dom plačati in vzdrževati. Sedaj pa nimajo druge skrbi, kakor to, kako bi naše delo razdirali in naše poštene ljudi obirali in obrekovali. Tolažijo se sicer liberalci s tem, da bodo pri občinskih volitvah zmagali in potem naj bi tudi občina prispevala za sokolski dom, ki naj bi po liberalnem receptu bil obenem tudi občinska hiša; toda iz te moke ne bo nič kruha. — Liberalna hranilnica naj bi po zmagi liberalcev pri občinskih volitvah postala tudi občinska hranilnica, tako se sanja v nekaterih liberalnih glavah. O le počasi, liberalni veleumi! Pokažite nam vendar enkrat račune vaše hranilnice! Saj tako radi bahate, bahajte tudi s temi računi. Računi morajo biti javni, vsakemu na vpogled! Zakaj pa letate od hiše do hiše in nadlegujete ljudi, naj pri vaši hranilnici vlagajo denar?! Zakaj pa celo vaše lastne pristave odganjate, če pridejo k vam prosit posoila, pa jim pravite, naj gredo »rajši v farovško hranilnico, kjer je dovolj denarja«. Le počasi, liberalci, z občinsko hranilnico! Občina ne bo prevzemala odgovornosti in garancije za vaše — grehe! — »Farovška hranilnica, tako nazivajo jezni in nevoščljivi liberalci našo pravo ljudsko hranilnico zato, ker ima svoje prostore

sedaj v župnijski pisarni, kjer se že nad šest let teden za tednom shajajo resni in skrbni možje, da se posvejujejo, kako gospodariti z denarjem, katerega imajo naši ljudje nad 600 000 K tu vložnega. Naša hranilnica je pa še vsako leto dela v javnost natančne, pregledane in potrjene račune in se nima ničesar sramovati. Marsikaj dobrega je že naredila v naši župniji, pa bo še z božjo pomočjo, a vsega ne bomo obešali na veliki zvon! Lastnega premoženja (čistega dobička) ima že nad 13 000 K. Lastne hiše pa ne bo niti kupila niti zidala, ker se ji pod streho farovške pisarne hvala Bogu prav dobro godi. Zato naj se nikar ne verjame tistim farbarjem, ki farbajo, da bo »farovška« hranilnica kupila staro šolo. Ne bo je kupovala, še manj pa kupila. — Denarni promet v naši hranilnici l. le ošnje četiriletje je sledeči: Hranilnih vlog vplačanih 65 099 K 71 v, izplačanih 54 840 K 57 v (pozna se v'anska suša in dragina); posojil vrnjenih 24 949 K 36 vin., izplačanih 51 962 K 81 v. Otroška »Čebelica« je letos vložila že nad 800 K, deluje letos zopet bolj živahno, to pa zato, ker »Čebelica« sedaj vodijo kar gospodične učiteljice v šoli, ki koncem vsakega mesca dajo poslovalne knjige hranilnici v pregled in nabran denar vložijo v hranilnico. — Kmetijsko društvo, ki pod vodstvom župana Belca vrlo dobro deluje, izkazuje za lansko leto 775 kron čistega dobička. Motor tega društva, ki goni mlaitnice in slamozeznice, je lansko leto delal 1097 ur. Natančne še poročilo o tem društvu ima zadnji »Gorenjec«. »Gorenjec«, ki je bil preje strupen liberalen list, je z novim leom prešel v zanesljive naše roke in ga za otoplo priporočamo, to pa še zlasti zato, ker se posebno ozira na gospodarske razmere našega kmečkega ljudstva.

g S Trate v Poljanski dolini. V liberalni capi »Slovenskem Domu«, št. 12, z dne 23. marca t. l. se je liberalni dopisnik oglasil iz daljave, ne pa s Trate, s povse zmedenim dopisom. Po eni strani se dela cerkvi udanega, po drugi pa pravi, da je misijon politično-strankarski namen. Vsakdo bi sodil, da se je temu človeku zmešalo v glavi. Liberalni stranki pripisuje nekako krepost. Edino to je napisal resnično, rekoč: »Nas se nič ne prime«; ko bi bil še dostavil: »posebno pa ne dobra stvar«, to bi mu brez dvojbe potrdil še njegov sodrug Peter. Liberalnemu dopisniku se možje V. L. S. na Trati dozdevajo premalo krepostni. Liberalnemu dopisniku se morda zdi »kreposten« tisti, ki pravi: »kaj pri ega, to pa nič ni«. Drugi, če se prostovoljno nabirajo prispevki za kako sveto mašo ali drug dobrodušni namen, odgovarja: »pri nas nič ne damo«. Ali je morda »kreposten« tisti večkratni »šupt« pred katerim nek liberalni mož vselej glavo pobesi? Ali so »krepostni« tisti, ki vedoma lažejo, da smo pri zadnji občinski volitvi zmagali v I. razredu samo z večino 6 glasov, v resnici smo pa zmagali z večino 46 glasov; v ostalih raz-

redih pa s toliko večino, da bi nekteri naši liberalci, če jim povemo resnično razmerje glasov, od žalosti zboleli. Če bi še zapisali, zakaj liberalni odbor tukajšnje gasilne brambe ni mogel pri zadosni udeležbi izvršiti občnega zbora, bi bila še ena »krepost«. No to se v'rne liberalne kreposti, na katere mi pristavim še to-le: Če so taki možje »krepostni«, potem pa so »krepostni« vsi blazni v ljubljanski blaznici. Popoln je samo Bog, ves človeški rod pa je podvržen slabosti, ktere ne odpravimo ne mi, pa tudi ne liberalni dopisnik. Če ima on pravico raznašati isto, jo imamo tudi mi, in če dopisnik ne odneha z neslanostmi in dela s tem v občini prepir, bomo mi v prihodnje kar po vrsti in še pod pričami objavljali pod drobnogledom vse liberalne »kreposti«.

Dolenjske novice

d Iz Adlešič. 28. marca. V štev. 12 »Slov. Doma« sem bil napaden. Ne bi odgovarjal na napad v takem listu, ker je za duhovnika le čast, če ga napada tak lažnjiv list, katerega pošten človek ne bere, da ni v njem le predebehih laži. Dopisun mi očita, da se jezim, ker v moji fari ni zmagal Dermastia Grda laž. Moji farani bi bili prav lepo zmagali, da niso volili z nami Gribeljci in Bojančani — Vlahi, ki niso moje fare. Saj je Dermastio volilo mojih faranov v Adlešičih najmanj 60, a liberalca pa kvečjemu 20, a v občini Trbuče pa Dermastio 49, a liberalca 36, v vsi moji fari je bila za Dermastio lepa večina. In zato sem jih v nedeljo po volitvah s prižnice tudi pohvalil. A jezil se nisem pa prav nič nad svojimi farani, ki so po veliki večini prav dobri in pošteni, razun par zapeljavih, pač pa sem se zgražal zaradi nedostojnega vedenja naših par liberalcev v nedeljo pred volitvami in Gribeljcev na dan volitve, kakor sem omenil že v »Domoljubu«. To je bilo res grdo, in to ostudno obnašanje obsojajo vsi pošteni ljudje. — Potem trdi, da sem se šele na stara leta z vsilo vrgel v politično borbo. Zopet grda laž. Jaz sem pred vsemi volitvami storil svojo dolžnost, ker sem prepričan, da bi bilo prav slabo za Belo Krajino, če bi padla kdaj liberalcem v roke. Upam pa, da Bog tega ne bo dopustil, saj so Belokranjci po ogromni večini prav pošteni, kakor sem jih tudi jaz že v svojih spisih večkrat pohvalil in že marsikaj storil v njihovo čast. Ostudna laž je tudi, da sem kdaj s prižnice zapovedal, koga naj volijo. Če je to res, zakaj me pa niste naznanili državdništvu, ki bi me moralo potem kaznovati, kakor bi zaslužil, če bi res tako nepostavno postopal. Le na noge, če je to res! Potem pa še omenja na koncu svojega dopiska nekaj o ljubezni do nasprotnikov. To je stara pesem liberalcev, da očitajo duhovnikom, da ne

poznamo ljubezni do bližnjega. Kako pa poznajo oni to ljubezen v dejanju, zato le par izglede. Dne 10. t. m. je rekel eden naših liberalcev na shodu naše stranke, da je treba farovž zabiti, da ne bo mogel nikdo iz njega. In kaj so delali liberalci v jeseni leta 1910 za časa predzadnje volitve, še tudi nismo pozabili. Takrat so hoteli na vsak način v nesrečo pripraviti enega naših poštenih mož, občinskega in šolskega odbornika, katerega so naznanili drž. pravdnikstvu, ki pa je bil popolnoma oproščen. Takrat so tudi nesramno lagali, a so bili nazadnje osramočeni, ko so propali s svojo obtožbo. Taka je liberalna ljubezen do političnih nasprotnikov. In taki ljudje se predrznejo učiti mene o ljubezni in mi očitati, da oznanujem s prižnice prepir in sovražstvo! Vas ni sram kaj takega trdit?

Ivan Šašelj.

d Iz Št. Lorenca. Na belo nedeljo, dne 14. t. m. bo popoldne ob pol 3. uri občni zbor mlekarne in javen ljudski shod, na katerem bosta poročala poslanca dr. Lampe in Hladnik. Pomenili se bomo tudi o našem gospodarstvu, pokazali v pravi luči delovanje mlekarne za korist ljudstva in njen uspeh v preteklem letu. Povabljeni ste vsi, tudi sosedje iz Št. Vida, Dobrnice, Trebnja in Čateža. Shod se bo vršil v kaplaniji. Ker se bo določil načrt gospodarskemu delu, naj se ga gotovo vsak udeleži.

d Iz Tomišlja. Pri občinski volitvi v Tomišlju dne 12. marca je pri nas sijajno zmagala Slov. Ljudska Stranka, naprednjaki so bili popolnoma poraženi, čeprav so imeli dr. Joštovca in komisarja Franceta Šviglja na pomoč. Ze dve leti so se bahali, kako bodo vrgli vrlega župana Antona Svete, agitirali so z lažmi in drugimi sredstvi, Švigljev Janezek je tako pridno agitiral na Jezeru, da se je zgubil in so ga morali iskati v Pavčkovih čitalnici. Kako malo zaupanja imajo ti ljudje med ljudstvom, se vidi iz tega, da so dobili pri volitvi komaj četrtno glasov, v vseh treh razredih so imeli 65 veljavnih glasov, 90 je bilo neveljavnih, ker so tiskane listine odbornikov prilepili na glasovnice, a S. L. S. je dobila v vseh treh razredih in podobčinah 569 glasov. Kakšna večina! Iz tega spredite, predragi naprednjaki, na primer Hacin, Zupca in drugi, da ne bote nikdar v odboru tomišelske občine, še manj pa župane, kakor ste upali, ako se ne spreobrnete in ne postanete pristaši S. L. S. Tudi v občini Vrblenje je podkriška mašina dobro delala in je vse liberalce pometala iz odbora. Živeli vrli volivci S. L. S., naprednjakom pa Bog daj pamet.

d Sava pri Litiji. Prezgodnja smrt občeprijubljenega g. župnika Koblarja na Savi je zelo pretresla vsakega, ki je gospoda poznal. Ne le njegovih farani, tudi iz drugih fará so trumoma prihajali k mrtvaškemu odru po zadnje slovo. Pogreb v torek dopoldne je sijajno dokazal, kako ljudstvo spoštuje in ljubi svoje dušne pastirje. Farani, ki

so gospoda ljubili kakor očeta, so dokazali svojo hvaležno ljubezen s tem, da so darovali več sto svetih obhajil za pokoj njegovi duši. Duhovnih sobratov je prišlo k pogrebu od blizu in daleč okrog 30. Izmed odličnih savskih faranov smo pazili pri pogrebu g. okrajnega glavarja Parmo, komisarja gosp. Sveteca, lastnika topilnice gosp. dr. Odtentahla, ravnatelja predilnice gosp. Raucha; več županov in nepregledna vrsta množice od blizu in daleč. Pogreb je vodil preč. g. dekan Rihar in mu tudi s prižnice govoril zadnje poslovlilo. Umevno, da je ljudstvo ves čas glasno jokalo in žalovalo za pokojnim gospodom. — Po pogrebu so sorodniki med ljudstvom delili spominske podobice z lepo pridigo: »Da bo umrl, vsak dobro vé; ne vé pa: kdaj, kako in kje.« Spomin pokojnega g. Koblarja ostane nepozabljen, savski fari pa želimo čimpreje vrednega naslednika.

d Dobrnice. Dne 14. marca je bil v Dobrnica nov semenj za živino in blago, ki je bil prav dobro obiskan. — Sejmi v Dobrnica obhajajo se vsako leto: 1. dne 14. marca; 2. prvi torek po Veliki noči; 3. dne 16. septembra. Vabijo se kupci in prodajalci v obilnem številu. Naj bi prišli tudi prodajalci raznega blaga!

d Iz Radovice. Tudi pri nas so se volitve za S. L. S. častno izvršile. Volivci S. L. S. so se vrlo držali. Ne obljuje, ne grožnje, ne pijača, ne laž, ne sladke besede jih niso mogle premotiti, da bi zastavi S. L. S. nezvesti postali. Izmed 102 volivcev jih je 85 glasovalo za Dermastio in le 17 za Mazelleta, dasi si je Radoški Jop zanj vse pete obrusil, se pridušal na levo in desno, da takega moža ni kot je Mazelle. Zastonj! Padel je in Jop in njegova stranka z njim. In tako je prav, in tako bo, trdno upamo, tudi v bodoče, saj so te volitve vsem, ki še dosedaj niso vedeli, kaj je liberalci, dodobra oči odprle. Koliko laži je bilo nagromadenih samo v 1. številki »Belokranjca«! Laži, sto in stokrat že ovržene, so zopet pogrevali. Dobro so pri nekaterih naših naleteli sitni vsiljevalci lažnjivega kljukca »Belokranjca«: kar pred nosom so jim ga raztrgali in vrgli pod noge. Edino pametno, saj pravi sam »Belokranjec«, da so se ljudje naučili »misliti«. Da, da, gledati in misliti. Ogedali so si najprej te ljudi. Kakšni pa so? I no, kaj niso to po večini ljudje, ki jim nad vse mrzi vera in cerkev, ljudje, katerih vsakdanja dušna hrana je zabavljanje čez vero, Cerkev in duhovnike? Ali niso to najgrši preklinjevalci? Koliko ostudnih bogokletstev se je od liberalnih agitatorjev slišalo samo sedaj ob volitvah! Ali morejo pošteno misliti taki ljudje, ki tako ostudno govore in lažejo? Po njih jeziku in obnašanju jih sodite, pa boste znali, kdo in kaj so in koliko je vredna stranka, h kateri so se prislonili. En nauk pa si moramo za prihodnost iz tega povzeti. Kar nas je v S. L. S., se še tesneje združimo, da bomo pri vsaki volitvi složno nastopali in liberalca ni-

kjer ne pustili do besede. Poglejte le, kako so liberalci edini, kadar se gre za njihovo stvar. Jop in Bojanjski Jevan se že nekaj časa grdo gledata, a zdaj ob volitvi sta bila kot eden. Saj ste že slišali od Pilata in Heroda, da sta se gledala kot pes in pa mačka, a ko je šlo zoper Odršenika, sta bila naenkrat prijatelja. Pa še nekaj. Da bi se dali Vlahu Dakotu komandirati! To bi bilo sramotno za nas. Jop mora plesati kakor Dako gode, ker je odvisen od njegga, sicer bi dobil batine, kakor jih je dobil »slepi Martin«, ki je ob volitvi mislil s svojo in ne vlaško glavo. pa mu je Dako takoj, največjemu revežu v občini, odgriznil košček kruha. Mi pa ostanemo, kakor smo bili, enega srca, enih misli — s Slovensko Ljudsko Stranko!

d Lokvica. Umrla je Margareta Malnarič iz Dolnje Lokvice št. 1. Pokojna je bila vrla gospodinja in skrbna, poštena krščanska mati. Naj v miru počiva! — Slov. kat. izobraževalno društvo na Lokvici se zahvaljuje prečastitima gospodoma J. Nemančiču, župniku v pokouju v Metliki in dekanu A. Vidoviču za podarjene knjige. Bog plati — Zahvala. Katarina Bohte iz Gornje Lokvice št. 62 se najsrčneje zahvaljuje Slov. kat. izobraževalnemu društvu na Lokvici za krasen sprevid, katerega je napravilo slavno društvo njeni ljubi mami.

d Iz Ambrusa. Okrog 7. ure zvečer dne 28. marca so naznanili strelji iz topičev izid volitve. Da bo zmaga S. L. S., ni bilo nobenega dvoma. Da bo pa zmaga tako sijajna, tega nismo mislili. Izvoljenih je 24 odbornikov in 15 namestnikov. V I. razredu so dobili po 87, v II. razredu po 146, v III. razredu po 246 glasov. V podobčini Ambrus 79. V podobčini Višnje 86. V podobčini Veliko Globoko 63 glasov. Nasprotni glasovi so bili 4. eden neveljaven. Upamo, da bodo sedaj volitve končane, ker nasprotnikom je gotovo pošlo vsako veselje do nove pritožbe. Volivni boj, oziroma agitacija za te volitve je trajala skoraj nad eno leto. Ali občani so spoznali, da so za sladkimi in prijaznimi besedami skriti vse drugačni načrti. Tako je slavno končal ambruški liberalizem svoj volivni boj. Pučjevci so potisnjeni v kot, tako je prav! Somišljeniki! Stojte vedno na straži! V pepelu še tli iskra, pri priložnosti znajo zopet dvigniti svoje glave. Mi pa bodimo edini in zvesti zastavi Slovenske Ljudske Stranke! Vsem pa, ki ste pripomogli do tako lepe zmage, srčna hvala!

d Loški potok. Tečaj za šivanje in likanje smo končali te dni. Trajal je nekaj nad dva meseca. Pouka se je udeleževalo redno vsak dan 30 učenk. V koliko je ta pouk koristil udeleženkam, bo pokazala tozadevna razsjava, kjer se bo pokazalo delo, ki so ga učenke izvršile. Razstavili se bodo posamni deli oblek, ki so jih dekleta sama tekom učenja naredile in pri pouku likanja zlikale — približno 500 kosov. Razstava se bo vršila velikonočno ne-

deljo, ponedeljek in torek v dvorani Društvenega doma. Zelimo, da bi si razstavo ogledali tudi oni, ki govore o brezpomembnosti takih šol in tečajev. Vstop je vsakomur prost. Vabimo tudi ženski svet iz sosesčine, sosebno ženske organizacije. Prodajali se bodo tudi vzorci, po katerih se je vršilo krojno risanje.

d Črnomelj. Dne 11. aprila t. l. imamo dopolnilne občinske volitve štirih odbornikov in dveh namestnikov III. razreda, ker so bili vsled rekurza zvrženi. Udarili se bomo seveda zopet z liberalci. Dozdaj smo jih še vselej spravili podse, kar je napravilo Črnomalce korajžne in vesele. Gotovo bodo naši možje tudi sedaj napeli vse žile in mišice, da postavijo liberalne kričače in oštarijske ovaduhe pod kap. Treba je le složnosti, da vsi volimo enako kot en mož. Vsi volite tiste, ki se bodo postavili. Ne gre se toliko za osebe kot za stvar. In čeprav je kateri kandidat liberalcev drugače morda miren, a ker ga priporočajo liberalci, ga ne volimo. To zahteva ponos od vsakega, kdor se hoče šteti k zmagoslavni vojski Slovenske Ljudske Stranke! — V Loku pri Črnomlju so zdaj po zvijači zmagali res pravi pristni liberalci. Posrečilo se jim je pa to le vsled zvijače, ker so porabili prepir med Loko in zunanjimi vasmí. Liberalci so nabrali jako dosti pooblastil pod pretvezo, češ, Ločanom je treba pomagati. Pravilo so, da se ne gre za nobeno stranko. A ko so imeli vse pripravljeno, so postavili za kandidate vse svoje loške fiakarje (kar po dva v eni hiši!) in same liberalce. Šele ko je bilo prepozno, so naši ljudje spoznali, da kjer se dva kregata, se tretji veseli. Veselil se je Makar iz Krupe in politični havzirar, naš liberalni general dr. Malerič. Za župana se je priporočalo Paletovega Janezka, pa menda ni hotel sprejeti. Tako je bil izvoljen prejšnji liberalni župan. — Pri nas so z malimi izjemami vsi Kočevarji volili Mazelleta, češ, da je njihov rojak. Naši liberalni slovenski neodvisneži (?) so pa rekli, da je njihov. Tako so se prijateljsko objeli naši »narodnjaki« (?), ki so še nedavno pretepali Kočevarje po ulicah, in Kočevarji. To se je tudi pokazalo na dan volitve na Otavcu, kjer so Kočevarji iz Planine in došli črnomaljski »napredni narodnjaki« skupaj kričali »heil!« in »Živote Mazelle! Naših mož se pa niti ni pustilo govoriti. Ta dan je bil vesel Kočevarjev tudi naš dr. Malerič, ki se drugače obnaša, kot bi mislil kar pohrustati vse Kočevarje. No, je pač to vse naprednjaško, ka-li? — »Svinjski Dom« očita g. županu Gešlju iz Doblič, češ, da je obljubil, da bo z Mazelletom, potem pa da je delal za Dermastio. Kakor smo zvedeli od zanesljivih mcž, ni on tega nikakor storil in ni mogel storiti, ker je Mazelletovo »delo« že čutil na svoji koži. Mazelletov Jekovec je pred leti ustanovil v Dobličah nekako posojilnico, ki je lani pod vodstvom nadepolnega učitelja Goriška prenehala. Za njen pogreb so morali vsi čla-

ni plačati po približno osemnajst kron. Tako so spoznali liberalno laži-delo. Zanimivo je tudi, da nadvse narodni naprednjaki pravijo, da Gešlja ne bodo nikdar več volili. Torej bodo prepustili občino Kočevarjem, ker župan po svoji pameti ne more biti liberalec. Res lepi narodnjaki! — »Mestna hranilnica« je v letošnjem računskem zaključku prav po nepotrebnem napadla našo ljudsko hranilnico in posojilnico. Naj bi se rajši brigala za svoje zaostale obresti posojil. So že od dveh let in v skupni vsoti okrog štirideset tisoč kron. — Naša nova posojilnica pa je prvo leto vkljub vednemu nasprotovanju, zlasti po časnikih, dobro končala s prav lepim dobičkom. Je že popolnoma utrjena. Uradni dan je vsak četrtek dopoldne in ob nedeljah po večernicah. Nalagajte denar pri nji, potem bo še bolj ugodila obilnim prosilcem za posojila. Obresti daje za naložen denar 4%, od sto, torej dobi vložnik od vsakih 100 kron 4 K 75 vin. obresti, drugod pa le 4 K 50 vin.

Notranjske novice

n Iz Idrije. Zanimiv ugovor se je zgodil pri nas. Naša stranka je ugovarjala proti nekaterim postavkam mestnega računa za leto 1910. Deželni odbor je spoznal resničnost navedenih vzrokov, ter je rekurzu ugodil. Razume se, da to ni bilo všeč našim nasprotnikom in ti so pooblastili ljubljanskega advokata dr. Novaka, naj se pritoži na upravno sodišče. To je tudi storil, a upravno sodišče je pritožbo takoj zavrnilo, ker se je prepozno vložila. Časa za pritožbo je 60 dni. Dne 13. decembra se jim je vročilo in dne 12. februarja so pritožbo odposlali. Pozabili so pa, da ima december 31 dni in januar ravnotako 31 dni, toraj skupno 62 dni. Ker so vložili pritožbo dne 12. februarja, je bil to že 61 dan, torej rok za reklamacijo je pretekel. Ali se gospoda iz rekurzov samo norčuje in nalašč stroške napravlja, ali pa nimajo nobene prak-tike, da bi prešteli po dnevih, kedaj jih je 60, kajti, da bi tako visoki gospodje ne znali šteti do 60, ne moremo umeti, ker se v prvem razredu ljudske šole že do 20 nauče šteti mali prtljikovci in v drugem razredu pa že do 100 pridejo. Potem bi naša gospoda ne znala celo tega, kar 7 letni šolar že ume. Na vsak način so se pa naši liberalci hudo vrezali in rudarji se norčujejo iz njih, češ, toliko pa še mi znamo, da bi vedeli, kdaj 60. dan poteče, če se hočemo postaviti na Dunaju. Tako se naša gospoda v Idriji in na Dunaju osmeši. — Liberalni dopisnik se jezi, zakaj se je pri cestnem odboru več izdalo. Prejšnji odbor je prav malo delal, le račune pokladal, ki pa niso bili v redu. Zato mora sedanjí kaj storiti, ker ljudje hočejo vedeti, zakaj doklade za ceste plačujejo. Računi so pa v naj-

lepšem redu. Prosimo vas, ne o tem pisati, ker s tem svojega tovariša še v grobu ne pustite pri miru.

n Bloke. Lep uspeh moramo zopet zabeležiti o delovanju našega ne-utrudljivega poslanca g. Drobniča. Še to pomlad se prične delati toli potrebna kapnica na Velikem vrhu. Kdor ve, kako daleč ima ta vas po vodo, bo znal ceniti to pridobitev. Zgradbo, ki je proračunjena na 22.000 K, je dobil domač podjetnik g. Ivan Usenik. Veliko je vredno pri tem tudi to, da bodo zginile slamnate strehe in bodo skoro vse hiše dobile streho iz opeke. Kako se s tem zmanjša nevarnost pred požarom in koliko pridobi vas na lepoti, to vsak uvidi. Vrhovčani pa bodo lahko pomnili, kdo jim je k temu pripomogel in katera stranka se je zavzela za njih koristi. — Pa poglejmo, kaj znajo liberalci! Kaj so pa ti pridobili? Zadnjič se je zopet hotel nekdo pobahati s tisto šolo pri sv. Duhu, pa je take slišal, da je gotovo sprevidel, da je najboljšo, če molči. Drugi so pa še slabši. Ne znajo drugega, kot v »Domu« in »Danu« blatiti poštene može. V zadnjem času so se spravili zlasti na g. Drobniča. Noben cigan ne laže tako nesramno kakor ti ljudje. Take stvari pišejo v svoje liste, da se človek z grozo vpraša, kam vodi liberalizem, v kako razuzdanost bi zašlo slovensko ljudstvo, če bi je prepustili tem ljudem. Liberalci pa padejo na te reči, kakor sestradan pes na ogledano kost in z vidnim veseljem prenašajo svoje smrdljive cunje drug drugemu. Lahovemu Franceljnu še v cerkvi gleda njegov liberalen »Dan« iz žepa. In taki ljudje hočejo voditi naše ljudstvo! Nikdar. Proč od teh nagnjusnih liberalcev! Pošten človek ne more imeti prijaznega stika z ljudmi, ki take reči pišejo, naročajo, prebirajo. Pri tem se pa dobe še mevže, ki vedno in vedno nergajo, da bi ne bilo nobenih strank, da bi bil mir. Kdor hoče imeti mir s takimi ljudmi, sam ni veliko boljši, kot so liberalci.

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

V Škocijanu pri Turjaku priredi izobraževalno društvo na velikonočno nedeljo in ponedeljek zabavo. Na sporedu so sledeči mešaní zbori: Ferjančič: V jutranji zarji; Aljaž: Pri žibelki, Večer in Domorodna iskrica; P. H. Sattner: Na planine; Zirovnik: Glejte že solnce zahaja; ženski zbor: Ipavec: Predica; samospava: P. Sattner: Ujetega ptiča tožba; Ipavec: Če na poljane rosa pade; dvospjev: Fr. Gerbič: Ave Marija, in dve veseloigrí: »Zdaj gre sem, zdaj pa tja« in »Krčmar pri zvitem rogu«. — Med posameznimi točkami igra godba »Orel«. Vstopnine ni, vendar se pobirajo darovi za nabavo not. Vabljeni vsi. Začetek zabave je obakrat ob dveh popoldne, t. j. po nauku.

Sv. Lenart nad Škofjo Loko. Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi na velikonočni ponedeljek, dne 8. aprila t. l., v prostorih tukajšnje ljudske šole igri »Ljudmila« (samo ženske vloge) in »Prepirljiva sosedá ali boljša kratka sprava kot dolga pravda« (samo moške vloge). Začetek ob 3. uri po-

polodne. Ljubiteljem poštene zabave kličemo: Prihitite v obilnem številu!

Društvo Kamnik bo priredilo na belo nedeljo ob 5. uri v Kamniškem domu Sardenkovo igro »Matli svetega veselja«, ki je v Ljubljani prejela toliko hvale. Društvo si je nalašč za to igro naredilo nove kulise, kostumi bodo izbrani. Domačini in okoličani, ne zamudite prilike videti to lepo nabožno igro.

Katol. slov. izobraževalno društvo v Šmarci priredi na velikonočni ponedeljek, dne 8. aprila t. l., popoldne ob štirih v Društvenem domu krasno igro »Rešitelj« in ljubki prizor z naših planin »Planšarico«. Kdor hoče videti in slišati res nekaj podučnega in lepega, naj pride tedaj k igri v Šmarco! K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Iz Tržiča. Občni zbor hranilnice in posojilnice v Trziču (v kaplaniji) je bil 17. marca t. l. V načelstvo so bili izvoljeni vsi lanski odborniki, v nadzorstvo pa me. o Jerneja Zeleznikarja, po domače Jožovca, č. g. Jakob Ogrižek, župnik v Lomu. Iz računskega zaključka se vidi, da je hranilnica tudi v preteklem letu prav lepo napredovala. Rezervni zaklad znaša sedaj blizu 13.000 K. Z novim letom namerava odbor zvišati obresti hranilnih vlog na štiri in pol odstotka. — Društvo sv. Jožefa je naklonila hranilnica podporo v znesku 100 K, za kar ji bodi izročena srčna zahvala.

V Blatni Brezovici so v ponedeljek dne 25. marca uprizorile domače dekleta igro »Sveta Neža«. Nastopile so topot prvič. Igra je bila na izust dobro naučena, le s kretnjami, ki pač mnogokrat več pripomorejo k živahnosti, kot še tako dobro izgovorjena beseda, so igralke vse preveč štedile. Tudi naj se nekateri do prihodnje prireditve odvadijo takozvane »šolskega tonaa; važnejša mesta je treba namreč v pravilno razumevanje povdariti z določnejšo izreko in s primerno gesto. Skratka rečeno: bilo je nekoliko premalo življenja v prednašnju. Ker je pa vsakemu za napredek vnetemu igralcu oziroma igralki ljubša odkrita kritika, kakor pretirano hvalisanje, upamo, da vrlim dekletom te dobrohotne besede ne bodo vzele poguma in veselja, temveč jih homo kmalu zopet videli nastopiti pri novi prireditvi, pri kateri bi želeli slišati tudi kako pesemco, da bo spored nekoliko številnejši in tudi mikavnejši. Dekleta, le s pogumom in z vztrajnostjo do novih uspehov!

Iz Kranjske gore. Pred nedavnim časom se je oživilo tu izobraževalno društvo pod imenom »Pevski in izobraževalno društvo v Kranjski gori« in je začelo takoj delati zelo živahno. Dne 17. t. m. priredili so udje igro »Repoštev« pod vodstvom neumorno delavnega nadučitelja Fran Flereta, kojemu se ima društvo že sedaj neizmerno veliko zahvaliti. Udeležba je bila toliko, da je bila velika sobana v hotelu Slave, kjer se je proizvajala igra, natlačeno polna. Igralo se je v vsakem oziru prav dovršeno, vsi igralci brez izjeme so bili popolnoma kos svoji nalogi, in človek res ne ve koga bi hvalil. Igra se je morala ponavljati drugo nedeljo, dne 24. marca, in je ob obilni udeležbi uspela še mogoče še bolje. Da bi jeseniška delavska godba popravila m. skarado, prišla je k naši igri polnoštevilno, bilo je 22 mož. In je igrala po občih sodbi umetniško in tehniško dovršeno. Hotela je umoto popraviti in popravila jo je sijajno; sicer jo povsed, kjer nastopi, hvalijo, a pri nas je prekosila sama sebe. Bog nam daj še veliko takih večerov. — Pri tej priliki naj pohvalno omenjam tudi mladi pevski zbor izobraževalnega društva, ki je žel občno pohtvalo.

Dobre knjige

»Zaobljuba«, spisal Bečić-Medvedšek, ta toli pogrešana in zaželjena povest je izšla ravnokar v drugem natisu. Povest nam slika življenje krepostnega hrvatskega mladenciča, ki se s svojo hrabrostjo, zvestobo in možatostjo povspne med tujim narodom do najvišjih časti ter vrnivši se domu, ovrčan s slavo, osreči ves svoj domači kraj, njegova zvesta ljubezen pa dobi konečno najlepše zadoščenje. — Povest, ki je krasna že po svoji vsebini, je pisana z največjim domoljubnim navdušenjem in redko mikavnostjo, radi česar se je tudi tako priljubila, da je bila v prvem natisu v kratkem razprodana. Vsi značaji so risani krepko z določenimi potezami ter se morajo omiliti bravcu. Cena broš. 1 K 80 vin., v platno vez. 2 K 60 vin. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Valerija ali zmagoslavni izhod iz katakomb. Zgodovinska povest. Spisal De Waal. Cena 1 K 50 vin., vezano 2 K 10 vin. — Najlešše povesti, katere nam nudi svetovno slovstvo, se vrše ob Kristusovem času ali pa za časa prvih kristjanov. Saj nudi ta doba požrtvovalne ljubezni in svetega junaštva tudi najlepšo snov pripovednemu pisatelju. Poleg znanih romanov Ben hur, Quo vadis, Zadnji dnevi Jeruzalema, Dekle z biseri, Fabijola itd. spada tudi Valerija med te bisere pripovednega slovstva. V Valeriji se zrcali konec najhujšega boja med ginečim poganstvom in procvitajočim krščanstvom, ki je z zmago Konstantina Velikega nad Maksencijem osvojilo cesarski Rim in zadobilo prvo svobodo. Knjižo toplo priporočamo. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

»Ne v Ameriko«. Ta naslov ima 16. zvezek Ljudske knjižnice. Alešovec je napisal to povest na podlagi resnične zgodbe, ki predočuje nevarnosti Amerike, vzbuja ljubezen do rodne grude in odvrača bravca od želje hiteti brez ocean bogatit tujce. Alešovec pripoveduje na tisti mični, domači in živahni način, ki je le njemu lasten. Nauk, ki veje iz cele povesti: Ljubo doma, kdor ga ima, — se bo utisnil bravcu globoko v srce. — Povest je izšla v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani in velja K 1'50, vez. K 2'40.

Razstava perutnine in malih živali.

Osrednja perutninarska zadruga je otvorila dne 30. marca na vrtu hotela »Union« v Ljubljani razstavo perotnine in malih živali. Razstavo, ki se je zaključila 1. t. m., je ukusno uredil živinorejski nadzornik Legvart. Celi vrt hotela »Uniona« je bil napolnjen z lepo perotnino in drugimi stvarmi, ki se rabijo za perotnino. Raz-

stava je bila izvrstno obiskana. Prišli so tudi tujci; veliko kmetijskih veščakov je prišlo iz Hrvaškega, Štajerskega, Češkega in Moravskega, kakor tudi iz drugih dežel. O razstavi so se izrekli zelo laskavo, češ, da niti v Pragi in v Gradcu ni bilo videti tako lepih komadov.

Vhod v razstavo je bil okrašen z zelenjem; pri glavnem vhodu je stal paviljon, prevlečen s trobojnicami in zelenjem.

V razstavi so bili 3 veliki paviljoni. V prvem večinoma športna perotnina. Posebno impozantni so bili zlati in srebrni fazani, last g. Franceljna na Prulah. Nadalje so bili zanimivi veliki grabasti golobje od g. dr. Hočevarja iz Domžal; tudi aquarija g. notarja Hafnerja in g. Novaka sta vzbudila veliko zanimanja. Razstavljene so bili tudi različni ptiči pevci, papagaji in perotninski sovražnik kragulj. V drugem paviljonu je razstavila tvrdka Franc Stupica vsakovrstna učila in potrebščine za perotnino. Ta tvrdka je imela poseben oddelek za vsakovrstne perotninske potrebščine v največjem obsegu.

V tretjem paviljonu je razstavila tvrdka drogerija Adrija v Ljubljani različna zdravila za male živali, kakor tudi za veliko živino, instrumente in tekočino za konserviranje jajec in mesa. Poleg je razstavila tvrdka Šarc perje od vsakovrstne perotnine ter uporabo perotninskega perja za trgovino. En del tega paviljona pa je bil posvečen za ustrojene zajčje kože, katere je razstavil g. Bubnič iz Istre.

Na sredini cele razstave je bil priljubeno 400 m² velik čveterokot s kletkami, v katerih je bila mnogovrstna in izvanredno lepa perotnina. Ob desni strani razstavnega prostora so bili prirejeni oddelki za cele robove posameznih pasem, obstoječih iz deset kokoši in jednega petelina. Na levi strani je bil oddelek za kunce z modernimi kletkami. Posebno pozornost so vzbujali veliki holandski kunci. Na levi strani pri vhodu je pa bil oddelek za race, gosi, purane in pave. Zelo praktični so nadalje mizarski izdelki gosp. Franca Trenka iz Ljubljane. Razstavil je zelo umetno izdelan in pripraven kurnik, kateri je na prodaj za ceno 250 kron. Nadalje je razstavil različna zaklopna gnezda, napajalnike, praktična korita za pičo itd.

V notranjih prostorih hotela »Union« so razstavile sledeče tvrdke: »Katoliška Bukvarna« je razstavila veliko izbiro najboljših knjig o reji malih živali in perotnine, nadalje lepe slike in razglednice perotnine. Gospodinjska šola v Marjanišču je razstavila najmodernejše valilnike in učila. Perotninarski zavod v Šiški je razstavil okusno zaklano perotnino. Mlekarška zveza v Ljubljani je imela okusno urejen paviljon različnih potrebščin za perotnino, posebno pa zaboje za transport jajec, zaznamovanje jajec, vlaganje jajec. Tvrdka Peter Lašnik je razstavila vsa ona semena rastlin, ki se rabijo za perotnino. Tudi znana tvrdka Fattinger za izdelovanje umetnih krmil za perotnino iz Danaj-

Dober tek! Zdrav želodec imamo in nikalih bolečin in tiščanja v želodecu, odkar rabimo Feller jeve odvajalne Rhabarbara kroglice z znamko »Elsa-kroglice«. Svetujemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite iste, ki pospešuje prebavo in krepe želodec. 6 škatlic franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa trg 16 (Hrvatsko).

skega Novega mesta je razstavila svoje vsakovrstne izdelke in krmila, deloma tudi na lastne stroške perotnino.

Razstavljalci perotnine so razložili veliko število raznovrstnih pasem kokošjih jajec, katere so obiskovalci razstave z velikim zanimanjem kupovali.

Med vsemi plemeni je bilo v največjem številu razstavljeno laško pleme kokoši, katero je, kakor znano, izvrstno za jajca. To pleme je bilo najprvo vpeljeno v gospodinjski šoli v Marijanišču in se je od tam razširilo po celi deželi. Opaziti je bilo, da te živali pri prostem gibanju dobro uspevajo, v majhnih in zaprtih prostorih se pa le nepopolno razvijajo. Najlepše živali tega plemena je razstavilo Marijanišče, gospodinjska šola na Vrhniki, g. Zupan iz Dolskega in nekateri posestniki iz kamniškega okraja. Najlepše zlatoprižne Vian-dotke je razstavila gospa Valentina Jelovšek z Vrhnike. Zelo lepe Brahma je razstavil g. drogerist Kanc iz Ljubljane. Najlepše orpingtonke revident južne železnice g. Boršner in gospa Pečnikova iz Ježice.

Plymont-Roks so se v naši deželi lepo vpeljale ter so za laškimi najbolj razširjene; to pleme je dobro za jajca kakor tudi za meso. Lepih živali tega plemena je bilo zelo veliko, tako da bi bilo preobširno vse opisati, omenjamo samo: Gospodinjsko šolo iz Ljubljane in Repenj, g. Zupana iz Vrhnike in g. Košenina iz Ljubljane.

Tudi domačih kokoši, zlasti iz Dolenjskega, je bilo nekaj opaziti, vendar ne v tem obsegu kakor bi se želelo. Zelo želiti bi bilo, da bi se našli perotinarji za gojenje domačega plemena zlasti na Dolenjskem. To pleme bi gotovo bolje uspevalo kakor vsako drugo tuje pleme.

Večje skupine Rhode-Island sta razstavila g. Simenthal iz Mokronoga in g. Počivalnik iz Ljubljane. G. Resner iz Medvoda je razstavil lepe Brahma. Posebno lepe purane, popolnoma bele, pasme francoskega plemena je razstavil gosp. Adolf Mulley iz Logatca. Najlepše race je razstavil gosp. Cerar iz Domžal in gospa Mara Penca iz Mokronoga.

Gosi so bile nekoliko slabeje, dokaz, da se gosja reja pri nas do sedaj ni veliko gojila, kar bi bilo pa za nas zelo važno, zlasti za naše barje. Veliko zanimanja so vzbujali raznovrstni kunci, kateri so last g. Rudolfa Treota in Galeta iz Ljubljane. Omenjena dva gospoda sta v kunčji reji prava umetnika.

Obisk razstave je bil naravnost velikansk. Cel dan je bila razstava polna ljudi z dežele in mesta, ki so si z zanimanjem isto ogledali ter se zelo pohvalno izrekli o celi prireditvi. Zlasti moramo pohvaliti trdko Štupica, katera je vpeljala vse stroje in potreščine za perotnino, in pa mizarja Trenka, ki je pokazal posebno spretnost v izdelovanju kurnikov in drugih potrebščin za kure.

Ker je ta razstava pokazala veliko zanimanja za perotnino in druge male živali, upamo, da bo osrednja perotninarska druga še večkrat take razstave priredila.

DARILA NA PERUTNINARSKI RAZSTAVI V LJUBLJANI.

Posebna ocenjevalna komisija je razdelila med udeležence »perutninar-

ske razstave« 115 diplom, oziroma premij in daril, (darila so obsegala 5 do 10 K). Samih diplom je bilo razdeljenih štirideset.

Premije za kokoši. I. Darilo. Priznalne diplome I. vrste. Jelovšek, Vrhnika. — Franzl, Ljubljana. — Penca, Mokronog. — Klofutar, Tržič. — Šola Grm. — Simenthal, Mokronog. — Oblak Fran, bolnišnica. Postojna. — Borštner Franja, Sp. Šiška.

II. Darilo. Priznalne diplome II. vrste. Šola Grm. — Apfaltrern, Grmeče. — Kanz, Ljubljana. — Herrisch, Ljubljana. — Humek, Raka. — Gosp. šola, Vrhnika. — Gospodinjska šola, Repnje. — Dobravec Ana, Črnuče. — Traven, Glince. — Smuk, gospodinjska šola, Marijanišče. — Pečnik, Počivalnik, Matilda Kaulich, Medvode. — Kobe, Zabja vas. — Paternoster, Arko, Postojna. — Zupančič, Dolsko. — Kok, Strah, Vevče.

III. darilo. Priznalna diploma III. vrste. Zupan, Dolsko. — Slanc, Litija. — Gospodinjska šola, Repnje. — Potočnik, Simenthal, Mokronog. — Bertonec, Kosler, Ljubljana. — Klander, Franzl, Ljubljana. — Pečnik, Ježica. — Malenšek, Kandija. — Košir, Brod. — Golli, Rudnik. — Kotar, Dolsko. — Alič, Medvode. — Gospodinjska šola, Vrhnika. — Škrjanc, Radomlje. — Martnik, Polhov Gradec. — Pavlin, Grič. — Gospodinjska šola, Marijanišče. — Merkun, Homec. — Drašček, Zalog. — Šola Grm. — Mulley, Logatec. — Kozamerik, Košenina, Bojanc, Št. Peter. — Sporar, Št. Peter. — Dobravec Ana, Črnuče.

Premije za race. I. Darilo. Priznalne diplome I. vrste. Penca, Mokronog. — Šola, Grm.

II. darilo. Priznalne diplome II. vrste. Počivalnik, Ljubljana. — Cerar, Domžale. — Traven, Glince.

III. darilo. Priznalne diplome III. vrste. Bertonec, Domžale. — Sbil, Mokronog. — Franzl, Ljubljana. — Požlep Fr., Ljubljana. — Strah, Vevče.

Premije za gosi. II. darilo. Priznalne diplome II. vrste. Kosler Josip, Ljubljana. — Banmeister, Kranj. — Traven, Glince. — Müller, Ljubljana. — Počivalnik, Ljubljana.

Premije za purane I. darilo. Diplome I. vrste. Mulley, Logatec (beli). — **II. darilo** Štev. 3 (črn puran). — Traven, Glince.

Premije za kunce. Treo, Ljubljana. — Bubnič, Slivje (Istra). — Traven, Glince. — Galle, Ljubljana. — Grmska šola. — De Gleria, Ljubljana. — Lichtenurnov zavod, Ljubljana. — Miklavčič, Ljubljana. — Št. 9, (angora).

Premije za golobe. Franzl, Ljubljana. — Dr. Hočevar, Domžale. — Počivalnik, Ljubljana.

Športna perutnina. Počivalnik, (pegatke). — Franzl, (fazani).

Kje je puščavnik?

**Kašel nadno
pljučne kašare, posledice
influzance, oslooskega
kašija se odstrani uspešno s**

Sirolin[®] Roche'

ki vzbuja tek in prijetno diši

V lekarnah naj se zahteva
izrecno **Sirolin**
„Roche“.

Dika

mojih čevljev

so pravi

Kavčukovi podpetniki.

Trpežni, elegantni, higienični.

SUKNA in modno blage za gospode
in gospe prip. izvozna hiša
PROKOP ŠKOROUŠKY in SIN
v Humpolcu na Češkem.
Vzorci na zahtevo fran-
ko. Zelo zmerne cene. Na
željo izgotovim tukaj go-
sposke obleke. 254

Za kratek čas

Vrednost marele. »To je gotovo, da je marela najboljši pomoček zoper dež. Kadar jo vzamem seboj, nikdar dež ne gre!«

Dobra gostilna. Tujec: »Kje dobim dobro gostilno in prenočišče?« — Meščan: »Pojdite k »Belemu volu«, tam boste dobro postreženi; je moj sin!«

Ozdravljenec. Ubožen tujec pride v bolnišnico, kjer ga čez dolgo časa izpuste kot ozdravljenega. Zdravnik mu reče pri odhodu: »Sedaj ste ozdravljen in lahko greste; sicer so noge še malo otekale, pa to mene nič ne briga!« — Tujec: »No, če bi vi te noge imeli, bi tudi mene nič ne brigalo!«

Prav po postavi. Financar: »Vi kadite tuje smodke, ali ne veste, da so prepovedane?« — Tujec: »Dobro vem; saj jih ravno zato kadim, da jih uničim!«

Čudno. »Kako je svet sedaj čuden! Namesto v prvem nadstropju stanujem v petem, pa vendar ljudje pravijo, da sem doli prišel!«

Vendar nekaj. A.: »Si že slišal, da je milijonarja Majerja zadel mrtvoud?« — B.: »Prav, da ga je enkrat vendar nekaj zadelo!«

Opravičena skrb. A.: »Ti šment, kako mi je noga zaspala!« — B.: »Tiho! Če te sliši gostilničar, ti bo še šestdeset vinarjev za spanec zaračunal.«

Premeten bolnik. Prijatelj: »Zdravnik ti je dovolil le en vrček piva na dan, ti jih pa menda izpiješ po pet!« — Bolnik: »Saj veš, da sem imel pet zdravnikov in vsaki mi je dovolil en vrček. Tega se pa držim!«

Dober odgovor. Grofinja, ki se mudi na kmetih, poskuša za kratek čas seno grabiti ter vpraša kmeta: »No, oče, kako se mi pa kaj poda?« — Kmet: »Gospa grofinja, prav nič bolj, kakor vsaki dekli!«

Zapravljiv oče. Tujec: »Kdo pa si, maličko?« — »Gruntarjev sin bi bil, če bi ne bili oče grunta zapravili!«

Kdor je izpostavljen mrazu, trpi večkrat na revmatizmu, protinu, trganju in ozeblinah. Dobrodejno, točno delujoče sredstvo za vdrgnjenje, ki se je hitro priljubilo, je Contrheuman iz lekarne B. Fragner v Pragi. Glej inserat.

MOJA STARA

izkušnja me ni, da moram za nego kože rabiti le
Sleskeperff's lijns miltz mila Bergmanna & Co., Tešin ob
Labi. Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 442/11/12

O vseh organih človeške notranjosti sta za telesno blagodat odločno najvažnejša želodec in črevesje. Ako z rednim, zmernim življenjem to dvoje držimo v dobrem stanju, odpade s tem tudi poglavitni vzrok za bolezni vseh drugih organov. Zato se zatorej lahko uvidi, da mora najmanjše motenje prebave prijeto ves organizem in imeti za posledico slabo tvoritev sokov ter obolenja. Zato je jako važno, najti prava sredstva, ki morejo uravnati prebavo, doseči pravilno mešanje krvi ter odstraniti pokvarjene ali pomanjkljive sestavine krvi. Tako preizkušeno sredstvo je že več desetletij po vsej Avstriji splošno znani ter v vasi in mestu, po hribih in dolinah od vseh cenjeni dr. Rose balzam iz lekarnice B. Fragner, c. kr. dvorni dobavitelj v Pragi.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 27. marca: 30, 89, 28, 81, 77.
Gradec, 30. marca: 49, 38, 48, 1, 37.
Dunaj, 30. marca: 37, 38, 9, 35, 36.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 2. aprila 1912.

Deželni pridelek:	Cena		Živila, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	23	20	živá vaga:		
Rž	19	25	Goveda pitana	93	—
Ajda	22	20	Teleta mala	112	—
Ječmen	19	50	Pr. šici	106	—
Oves	20	80	Koštruni	132	—
Proso belo	24	—		105	—
Proso rumeno	18	10	Kuretnina in drugo:		
Koruza stara	21	50	Maslo kuhano od		
Koruza nova	20	80	» 200— do	300	—
Leča	25	50	Maslo surovo od		
Grah	28	60	» 200— do	330	—
Leneno seme	44	50	Svinina sveža (špeh)	157	—
Grašica	23	60	Svinina prekajena	167	—
Domača detelja	170	—	Mast svinjska	1-7	—
Gorenjska r. pa	108	—	Loj	93	—
Fizol Ribničar	42	—	jajca 100 komadov	7	—
Fizol Prepelčar	40	—	išenci	1-70	—
Fizol Mandalon	37	50	Golobi	— 85	—
Cebula	22	—	Raca	3	—
Krempir	9	—	Gos	6	—
Zelje sveže	—	—	Kolonija'no hlago		
Zelje kisló brez	—	—	na dobelo:		
soda	9	80	R:2 Rangon od		
Repa sveža	—	—	» 200— do	39	—
Repa kislá brez	—	—	Kava Santos od		
soda	11	—	» 200— do	298	—
Brinja	29	20	Sladkor	101	50
Kumna	73	40	» retrolej	40	60
Oreni	65	—			
Gobe suhe	—	—			
Ježice	—	—			
Zelod	—	—			
Smrekovi storži	—	—			
Seno	4	20			
Sinina	3	20			
Stelja	3	—			

Volneno in perilno blago. Sukno, kamgarn, modno blago za moške

Občno naznanilo!

Najugodnejši nakup blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi velikansko zalogo najdete pri čez 40 let obstoječi občno znani, zanesljivi trgovski hiši

R. Miklauc v Ljubljani, Stritarjeva ul. 5

in v podružnicah te tvrdke, to so gvantne (manufakturne) trgovine

„pri Škofu“ in „pri Miklavžu“.

Krasne novosti volnenega blaga za obleke in bluže, fini perilni kambrik in cefir.

Tovarniško skladišče bele kotenine za perilo in rjuhe. Poseben oddelek blaga za moške obleke, fini modni kamgarn, ševijot, lovsko sukno, fino črno blago, kakor tudi vse vrste hlačevine. Najokusnejši in vedno najnovější vzorci svilenih in polsvilenih rut in šerp na izbiro brez enakosti. Zunanjim naročnikom se pošlje zanesljivo dobro blago, na zahtevo tudi cenik brezplačno. Zelo priporočljivo je, preskrbeti se v tej trgovini z lepim in trpežnim blagom. — Gospodom trgovcem in krošnjarjem se priporoča, da si ogledajo oddelek za na debelo.

Ustanovno leto 1869.

Ustanovno leto 1869.

Tovarniško skladišče bele kotenine, cvilha i. t. d. za trgovce

Svilene in polsvilene rute in šerpe

Zgotov. predpasnike, srajce in hlače

Vaienca iz postene rodbline sprejemam ta-
koj v krojaški obrt
1034 Ivan Petemel, krojač v Preski pri Medvodah.

Na Bledu ob deželni cesti tik hotela Skidl se zavoljo smrti
takoj odda
kovačija v najem
z vsem orodjem. Natančneje
1022 Frančiška Kapus, kovačeva udova, Zagerica 40, Bled.

Hiša popolnoma prenovljena, pripravna za vsako
obrt ali stanovanje z vrtom in gospodarsk.
poslopjem tik župne cerkve v Domžalah
se da za več let v najem. Več pove oskrb-
nik Anton Müller istotam. 887

Imam naprodaj **3 nove vozove**
in sicer 1 zapravljenca in 2 navadna kme-
čka sameca. **FRANC BAJŽELJ**, kovač v
Stražišču pri Kranju. 1021

Hiša se da v najem na Bledu
s 3 sobami in vsemi pritliklinami ter vrtom brez
hišne oprave na lepem prostoru. Mesečna plača
16 K. Hiš. št. 12. Več pove oskrb. **J. Mežan**, Bled 13.

Lepo posestvo naprodaj.

Poslojpe v dobrem stanu, lepe rodovitne njive
in travniki, kakor tudi gozdi. 1/4 ure od železniške
postaje St. Janž. **Cena 16.000 K.** — Lahko pa tudi
zospoje nekaj njiv travnikov in gozd za 8000 K.
Plačilo po letih. — Več se izve pri 1038
A. OJZIJU KNEZ, TRŽIŠČE (Dolenjsko).

1068 **Pozor mlekarji!** 11

Mlekarna se proda.

Kje? Pove „Upravništvo Domoljuba“.

Naprodaj je več vago- **živnega apna**
nov dobro žganega
Več pove 844
Ivan Gruden, Godič, p. Kamnik.

K & C POPOFF
najboljši čaj na svetu.

V Ameriko in Kanado
zlačna, cena in varna
vožnja s **Cunard Line**
3598/12

Bližnji odhod iz domače luke
Beke: Pannonia 6./4., Ultonia 13./4. 1912.
Trsta: Ivernia 16./4. 1912.
Iz Liverpoola: Lusitania (na hitrejši največji in
najlepši parnik sveta), 30./3., 27./4., 18./5. 1912.
Mauretania 13./4. 11./5. 1./6., 1912.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odiasek**, Ljub-
ljana, Lomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena
rožnji Trst-New-Jork III, razred K 220.— za odraslo
osebo vstevši davek in K 120.— za otroka pod deset
let vstevši davek.

Proda se radi pomanjkanja poslov za ceno 17.00 kron
1035 **krasno posestvo**

četrť ure oddaljeno od kolodvera z močn m zidanim gosp
poslopjem in nad 20 uravnj rodovine zemlje, nive, travniki,
hrastov in smrkov gozd. Vse v najboljšem stanju. Polovico
kupnine ostane lahko vkajžene. Več se izve pri
iv. Markošek, posestnik, Laška vas, pošta Štore pri Celju.

Kdor hoče imeti suho podstresje, naj kupi
cementno zarezno ali oglato
strešno opeko,
katera se dobi po primernih cenah pri
1035 **Bogdanu Oblaku v Ločatcu,**

Posestvo naprodaj!

Poslojpe v dobrem stanu, travnika za 3 glave
govedi, primerno zraven njiv, gozda in vinograd.
Cena 5500 K.
Plačilo po letih. — Več se izve pri 1037
Fran Prijatelj v Tržišču, Dolenjsko.

Due posestvi 969

na lepem kraju sta na prodaj pri **Janezu Strojnu**
na Dobravi pri Doberničah, okraj Trebnje. Cena
je večjemu posestvu z dobrim in lepim gospodar-
darskim poslopjem, kiša krita z opeko, dobre
njive in lepi gozdi s hrastovino **K 20.000;** za
drugo manjše posestvo cena **K 10.000.**
Vsa natančnejša pojasnila pri lastniku.

Priložnost!
nakup!

Za vsako gospodinjstvo in za
vsako perilo izborno prana no:
1 kos 23 m Wernerjevega
platna, zvo fina naravnost,
3 kosi rjuh prva kakovost,
velikost 140x200 cm, vse sku-
paj le za 25 K. — Franko po
povzetju na vsako postajo.
JAN WERNER,
Dobruška 520 (Češko),
tkalnica za platne iz bombazevine.
Nova pomladna in polovna
zbirka vzorcev zastoni in
franko. 678

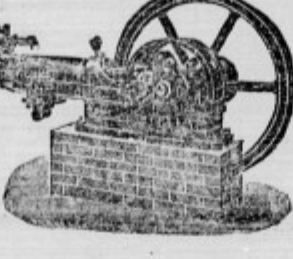
Denarja ni,

draglaja je vedno večje, zasl-
žek pa majhen. Ako hočete brez
truda, garantirano 15 do 30 K
na dan zaslužiti, pošljite za po-
jasnilo v pismu pet znamk po
10 vinarjev in svoj naslov

JOSIP BATIČ,
Ilirska Bistrica, Kranjsko.
Leposlovnj mesečnik
„**Dom in Svet**“
stene za celo leto
K 10.— Naroča se v
Ljubliant.

106

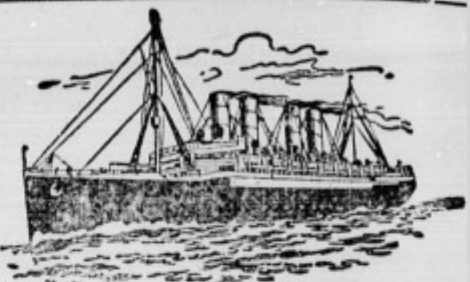
Motorji. Motorji na surovo olje
in z močnim pritiskom
od 16 do 20 HP.
Obratni stroški 1—1½ vinarja na uro za
konjsko silo.
Ležeči ali stoječi motorji na
: bencin, petrolin ali bencol :
od 1—50 HP, kakor tudi lokomobli od
2—20 HP. Obratni stroški 5—6 vinarjev na
uro za konjsko silo.
I. WARCHALOWSKI
Dunaj, III, Pna usgnisse 3. — Budapešta,
VI., Vaci-körut 37.
Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski
odjemalcev zastoni.

3 vrste portland cement

Gorenjski iz Dovjega, koroški - Knoch ter
posebno dober za strešno opeko je pa Dal-
matinski - Splet (Spalato) najboljši v barvi in
najfinejše vrste. — Prodajam zgoraj nave-
deni cement po najnižji ceni

1032 **Anton Kalan, Trata p. škofjaloka.**

Najcenejša in najhitrejša vožnja

v Ameriko

je s cesarskimi brzoparniki
Kronprin essin Cäcilia, Kaiser Wilhelm II,
Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Gros e
Georg Waschington Prinz Fr edrich Wilhelm
Podrobna pojasnila in potrebni punk da vsakomu
EDVARD TAVČAR, Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 35, nasproči stari Tišlerjevi gosti

1878 Naročajte novi ju' enik s koledarjem. 1912

Največja in najbogatejša
tovarniška založa
precizijskih ur
briljantov,
zlatnine, srebrnine.
FR. ČUDEN, LJUBLJANA
urar, trgovec in posestnik, delničar družbe Union-Horlogère.

Las'na tovarna ur
= v Švici. =
Konkurentne ure
K 3-50, 4, in 5.
Edino zastopstvo „Puch“-
koles za celo Kranjsko.
Najboljši šivalni stroji od
4 90— naprej.

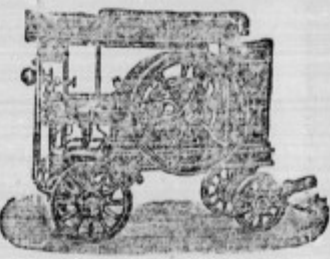
Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je iz-
delana se iz cenenega cementa, oddajam
cementne strešnike
(z zarezno in brez zarezno) po zn.žani ceni

Cementna strešna opeka prekaša po
svoji trpežnosti druge vrstne opeke ter dajem za njo vsa'o oljajbno garancijo
956 **IVAN JELACIN .: LJUBLJANA**

Motorji. Motorji na surovo olje
in z močnim pritiskom
od 16 do 20 HP.
Obratni stroški 1—1½ vinarja na uro za
konjsko silo.
Ležeči ali stoječi motorji na
: bencin, petrolin ali bencol :
od 1—50 HP, kakor tudi lokomobli od
2—20 HP. Obratni stroški 5—6 vinarjev na
uro za konjsko silo.
I. WARCHALOWSKI
Dunaj, III, Pna usgnisse 3. — Budapešta,
VI., Vaci-körut 37.
Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski
odjemalcev zastoni.

Zavod sv. Marte

v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi 15, I. nadstr.
sprejema brezposelna dekleta pod streho
in posreduje službe.
Rafaello odsek Marijine družbe spre-
jema dekleta na kolodvoru in jih vodi
v zavod. — Zavod vzdržuje in nad-
zoruje zveza „Marijin dom“.

Zastopstvo!

Za prodajo prvovrstne znamke
dišave za juho
in kock za juho

za Ljubljano in okolico eventualno za večji
okraj išče velika **izborna izurjenega zastopnika**
tovarna hranil **proti visoki proviziji**. Prav dobro vpeljani gos-
podje, ki razpolagajo s prvovrstnimi referen-
cami, naj se oglase pod šifro **K U 109 na Ra-**
dolfa Mosse, Dunaj I. 872

Kovčegi Winkler

najboljša svetovna znamka! Lični! Trpežni! Ceno brez konkurence!

Tovarna in špe-
cijalna trgovina
kovčegov, torb
in uanjene robe
Josip Winkler
& sinovi.
Ustanovljeno 1876
Dunaj, Himmel-
storgasse 7/A.
720 Winkler-jevi nizki
kovčegi od K 32 n.

Priznana najboljša vrsta belega
platna za perilo sta:
Planinsko platno po 40 h
in
Gorenjsko platno po 52 h
Pri večjem naročilu popust.
Glavna zaloga v Ljubljani:
„PRI GORENJKI“ Pogačarjev trg št. 3.
Varstvena znamka „Gorenjka“! **Zahtevajte**
povsodi!

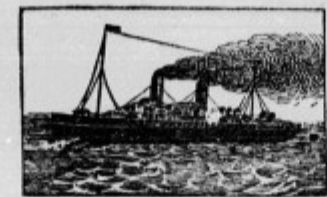
Tovarna štedilnikov H. Kelsoeus, Weis, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti nepre-
kosljiv železni, emajlirani, por-
celenasti štedilniki kakor tudi iz
majolike za gospodinjstvo, hotele,
restoracije id. Načrti za kuh-
inje na paro, plinove štedilnike,
irane peči za trajno kurjavo. Do-
bijo se v vsaki železni trgovini,
kjer ne, se pošiljajo naravnost.

Zahtevajte
Izvirne Ko-
loseus - šte-
dilnike“ in z-
vrnite slabšje
izdelke. 3973
Ceniki zastoj

Samo 6 dni! Samo 6 dni!

Zakaj ravnate s svojim železnicem tako neiskrbno

kot da ne bi bil ravno tako važen, kakor drugi or-
gani, in vendar ako železnic ne prebavlja, zaspi de-
javna zmožnost celega telesa.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdra-
vilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujujoče in pre-
bavljanje posne ujoče in lahko odvajajoče domače
zdravilo ki ublaži in odstrani znane naslednje nezme-
rnosti, slabe diete, prehlajenja in zopnega zaprtja,
n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvorbe kislin
ter krče je dr. Rose blizom za že-
leznice iz lekarn B. Fragnerja v Prazi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA **B. FRÄGNER-ja**, c. in kr. dvor. dobavitelja,
„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,
— Po pošti se razpošilja vsak dan. — 3119
vogal Nerudove ulice.

Cela stekla. 2 K, pol stekla. 1 K. Proti naprej vpošilj.
K 1 50 se pošlje mala steklenica, za K 2 80 velika ste-
klenica, za K 4 70 2 veliki steklenici za K 9— 4 velike
steklenice za K 22— 14 vel. steklenic poštnine prosto
na vse postaje avstr.-ogr. monarhije.
Zaloga v lekarnah avstr.-ogr. — V Ljubljani: Rib.
Sušnik, Dr. G. Piccoli, Jos. Cizmar.

Proda se obsežno veleposestvo

5 minut od farne cerkve St. Jurij pod Ku-
mom, v obsegu 180 oralov gozdov, travnikov
in njiv. Gozdovi so polno zaraščeni z raznim
drevjem, zlasti smrekovim. Travniki prina-
šajo toliko krme, da se redi 18—20 glav
goveje živine. Njiv je za posetev 80 merni-
kov žita. — V hiši je že **gostilna**.
čez 80 let dobro obiskana
Posestvo se odda z vsemi premičninami in
nepremičninami za znesek 70.000 K. Pojas-
nila daje **Jožef Čop**, veleposestnik v St. Jurju
št. 1, p. Radeče pri Zidanem mostu.

Županstvo Sv. Križa v St. Jurju,
dne 20. sušca 1912.

Zapomnite si,

da je slast podlaga dobre prebave, slast do jedi forej naj-
važnejši pogoj zdravega življenja. Vsak, ki mu je na tem
leščec, da ostane železnic zdrav in da dobro prebavlja, naj
poskusi že več desetletij preizkušene Brady-jeve železnic
kapljice, prej Marijacejske železnic kapljice imenovane,
katere so že oddavnaj priznane kot najzanesljivejša domače
sredstvo proti vsem železnim težavam za otroke in od-
rasle. Dobivajo se po 60 vinarjev steklenica in po K 1 90
dvojna steklenica. Kjer se ne dobi, pošlje izpolnjenj
G. Brady, Dusanj I., Fleischmarkt 2 482 poštnine prosto na
dom 6 steklenic za K 6 80 ali 8 dvojnj. steklen. za K 6 80.

Edino pri **ED. ŠMARDA**, potovalna pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18
dobiš **veljavne** vozne liste (šifkarte)
za francosko linijo čez **Havre v New-York**
in iz Amerike nazaj v domovino.

Zahtevajte „Nutrigen“ zastoni!

Vsakemu, ki se sklicuje na ta list, pošljemo za-
stoj vzorec **Nutrigena** in zanimivo knjigo, v ka-
teri so polasojena vsa glavna načela primerne pre-
hranjevanja.
Nutrigen, ki se po pravici imenuje kralj hranil,
zdruje v sebi najdražje hranilne snovi, ki služijo
za lučenje organizma, kar spričujejo potijene kemične
preiskave. Dosedaj so se vsi, ki so rabili to hranilo,
pohvalno izrazili o dosegem uspehu.
Dopisnica zadostuje, da dobite zastoj vzorec
in knjigo. 724

Podjetje „Nutrigen“,
Budapešta, Erzsébet-körút 16, prilličje 170.

em 118 646 I.

Močan, poln

in slasten okus, lepo, okusno barvo
in nizko ceno v porabi!

vse te lastnosti združuje
v polni meri **pravi**
zagrebški: **Franck**:
zato ga tudi rado
vporablja
na tisoče gospodinj

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzroča slast do jedi, okrepa
živce, zboljša kri in je re-
konvalescentom in malo-
krvnim zelo priporočeno od
zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.
Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

H. SUTTNER, Ljubljana 1, Mestni trg štev. 25

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

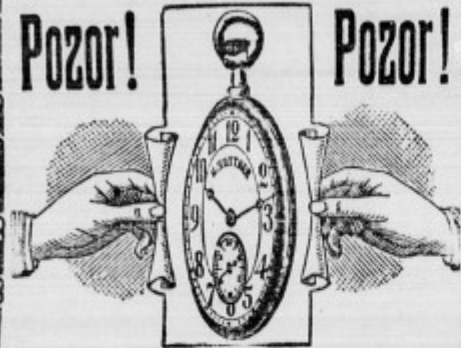
Tovarniška znamka

'IKO'

Vsak čitatelj tega časopisa dobi zastonj in poštine prosto moj bogati cenik od ur, zlatnine in srebrnine. - Pišite še danes eno dopisnico za 5 vinarjev na tvrdko

H. SUTTNER, Ljubljana 1.

Pozor!

Pozor!

Moja

št. 410 nikel Roskopf
jako dobro idoča, samo K 4 10,
št. 500 z sekund. kazalcem K 5 50
Dve leti garancije.

Daje po

4³/₄ 0/0

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - po 4³/₄ 0/0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

2555

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat H. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Herbabny-jev podfosfornato-kisli

Apneno-železni sirup

Ta je že 42 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prvi sirup. Odstranjuje sluz, pomiljuje kašelj in vzbujta slast. Pospešuje prebavo lu reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti.

Cena steklenici K 2-20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev:

Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev naslednik).

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novom mestu, Reki, Savodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Voilkovcu in Volšperku. 3249

Pristane samo z zdravno
svedeno znamko

Pod posrejevanjem
se sveti

Varstveno zavarovan.

PURJODAL.

Jod sarsaparilla izdelek čisti kri, pospešuje prebavo, lajša krče, kakor tudi nervozne bolesi. Povsod tam, koder se jod ali sarsaparilla izdelek predpisuje, se uporablja s najboljšim uspehom.

Cena steklenici K 2-20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ VII./1.,

Kaiserstrasse 73-75.